

AMENTUL

28 Cor.
14 c
2.40 c
de zi pentru Ro-
străinătate pe
40 franci.
pentru oraș și
mat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Morala celor mici.

De Octavian Goga.

Un număr trecut al „Tribunei” am notat prizărită la coada gazetei, printre știrile zilei. Mulți dintre ce poate, nici nu s'au oprit asupra ceva rînduri mărunte, pe mine însă, sesc, m'au pus pe gânduri și mi-au și întreg de reflecții, cari se cer. Notița era un fel de scrisoare a dintr'un sat românesc, aruncat al săcuimei, în care părintele — așa se numește autorul, — se în termeni lapidari de acuza tradării an, ce i-s'a aruncat din pricină, că alit numele, în calitate de vicepre- pe invitarea la petrecere ungu- din satul lui. În apărarea sa, părin- accentuiază cu multă hotărîre dra- de neam și spune, că a asistat la petrecanie, ce s'a dat în favorul bi- romano-catolice din comună, mă- dorul bunei înțelegeri între cetățe- mîni și săcui ursiți să trăiască ală- Eu, — cam așa urmează sfinția sa, mult mai greu m'aș fi putut retrage această serbare, decât Prea Sfinția episcopul Aradului dela praznicul de- monumentului lui Kossuth, unde s, fără a primi cine știe ce pedeapsă. Mă rog, — cam așa vine închierea, re să fie pricina, de greșelile celor sunt trecute cu vederea și numai re- zile noastre sărace de popi dela sate să fie scuturate și la cea mai neîn- ată poticnire?

astă întrebare, pe care o lansează le Muică de acolo din țara săcuilor, unde largă în mintea unui om care este. Glasul acesta vine de jos, din unde se vorbește puțin și nu se este aproape nimic. E un accent din împărăția largă acelor fără nu- fel de sămîntă rătăcită din credin- tultor suflete, cari trudesc în umbră. deci însemnătatea lui, fiindcă tră- mentalitatea unora din reprezen- celei mai de căpetenie tagme, pe care se sprijinește toată puterea arîi neamului. Dar e important acest fiindcă pune în discuție o problemă e mai fundamentale ale concepției e, care îndrumă frământarea noa- politică: *înriurința etică a faptelor să- de fruntași asupra sufletului mul-*

și cum am judeca, sufletul masse- apare ca un bulgăr de lut în mâna acătorilor, cari îl plămădesc după pri- ea lor. E prea firesc deci, ca morala tă a mulțimei să-și croiască temeiu- și să-și modifice valorile după pre- de morale ale oamenilor, cari sunt în

fruntea trebilor obștești. Stați acum și cercetați sub raportul acestei axiome so- ciale atât de elementare, cam pe ce că- rări se poate îndruma astăzi morala pu- blică la noi?... Să nu ne gândim de astădată la multele terene de pil- duire, cari ni se îmbie cu prisosință, să rămănem numai la *principiul izo- lării noastre politice și sociale de Unguri*, care e privit de noi ca o dogmă a vieții pu- blice și care a pricinuit și reglementarea preotului numit. Să cumpănim în două vorbe; întrucât e respectat acest principiu de cei de sus, ca să putem înțelege în ce chip se făurește judecata celor de jos.

Ca să fim cât se poate de expliciti și să nu cădem în manevrări teoretice de prisos, vom rămînea la exemplul adus de părintele Muică. La Arad se desvăleşte monumen- tul lui Kossuth, care e întruparea celei mai înverșunate dușmăni istorice între două neamuri: agitatorul plin de patimă ce predica desființarea noastră politică. La această tipică sărbătoare a maghiari- smului diametral opus aspirațiilor româ- nești, episcopul nostru, căruia votul națio- nal i-a atârnat de gât crucea arhierască, își prezintă omagiile cu adâncă reverință. Cine poate spune, că această faptă e unică în felul ei și că nu se pot aduce zeci și zeci de exemple prin cari fruntași de- ai noștri nesocotesc amintita dogmă a izo- lării, care are rădăcini atât de puternice în spiritul public?... Ori și care cetitor poate înșira în pripă nenumărate cazuri.

Și acum, întreb, cu ce se pedepsesc la noi aceste atitudini vinovate, cari influen- țează atât de păgubitor credința celor mici?... Să fim sinceri: cu nimica toată. Afară de tânguirea în surdină a vre-unei gazete mai mult sau mai puțin „autori- zate”, cine se mai împiedecă aici de ase- meni palmuii ale bunului simț, sau de călcările celor mai firești îndatoriri poli- tice? Cine le mai înfierează, afară doar de cutare tînăr, care încă nu s'a dat la brazdă și pe care șefii plini de autoritate îl acuză de „anarchism”? Iacă, de pildă, cine se mai miră la noi, că Șeghescu de câte ori vine să-și plimbe obrăznicia la Sibiu și să vorbească ungurește cu elevii din seminar, e totdeauna oaspe găzduit la masa mitro- politului; cine se mai revoltă când dom- nul Goldiș face plimbări în trăsură cu a- cest grăsun alintat, care după însăși mă- turisirea sa, a fost poreclit de cătră șeful celebrei gazete a comitetului: „un al doi- lea Gheorghe Lazar, regenerator al româ- nismului”?... Ori, ca să încreștăm și mai departe acest răvaș dureros, spuneți, vă rog, ce are să pătimească părintele episcop

Radu, care în tot anul dă serate ungu- rilor și chiar ovreicilor din Orade, evitând în acelaș timp, orice serbare culturală româ- nească? Și unde s'a găsit gazeta, care să ericenească două vorbe măcar când de- unăzi Excelența Sa Mitropolitul Mihali a ținut toast *unguresc* în sănătatea împăra- tului, la o sfințire de biserică româ- nească?... Unde sunt tunetele de revoltă, prin cari să se strivească aceste poticniri, cari proiectează atîta umbră în sufletul miilor de români?... Nici o vorbă, nici o vorbă: iertare evanghelică pe toată linia și respectuoasă închinăciune, domnilor conducători!...

Ian să pofteacă însă părintele Muică de acolo din inima Săcuimii, să tragă o iscălitură pe o hârtoagă ungurească, ori să cânte la clavir un ciardaș cutare stu- dent din Viena, să vedeți, cum îl potopim imediat la gazetă, cum îl scuturăm de- i merg fulgii! De ce-am ascunde-o? Spune cam adevărul părintele cu pricina, când își face reflecțiile asupra calității reverenzi- lor... Cu cât e anteriorul mai sărac, cu atîta dăm mai tare...

Să avem iertare, dar ni-se pare cam nepotrivită această rețetă de purificare so- cială, cam grea de suportat pentru mulți- mea nevoiașă și cam comodă pentru bunii noștri fruntași. Orice om cuminte va recu- noaște, că și cea mai neînsemnată apro- piere de Unguri pe orice teren deschide o mică porțiță prin care se furișează un duh străin în sufletul nostru; orice observator al stărilor dela noi va accentua totdeauna, că numai complecta izolare ne poate salva patrimoniul național atât de primjduit. De aceea vom cuvânta la adunări și vom tipări la gazetă: Iubiți preoți și învățători și cin- stiți gospodari! Rămăneți pe la vetrele voastre și vă feriți de străini, ca de foc. Cântați, plângeți, iubiți, bucurați-vă în limba voastră strămoșească, dacă vreți să nu vi-se prăpădească neamul! — Așa spu- nem noi, cu vreme și fără vreme... Dar, ju- decați în deplină sinceritate, ce rezultat pot avea aceste duioase sfaturi paterne, cîntă vreme cutare orator de întruniri po- pulare e tovarăș de calabrias cu solgăbi- răul ungu- rilor, altul e însurat cu unguroaică, al treilea scoate din „Tribuna” număr un- guresc în cinstea lui Tisza... Până dănu- iesc și mai departe astfel de exemple vii, cari supun poporul cu logica lor implaca- bilă, până atunci sunt sămîntă căzută pe piatră toate lacrimile cu cari ne stropim toastele, toate învocrările lui Decebal și toate frăzoaiele ticluite pe podobie crîșni- cească în articolele de fond ale „Romănu- lui”...

Să începem deci, mult prea onoraților șefi, izolarea de sus în jos, să ne dăm seama, că nu e un păcat mai mare, decât a îndruma turma pe plaiurile unde nu calcă păstorul și nu e o mai cumplită greșală de pedagogie socială, decât a proclama anumite norme de judecată pe seama celor mici și a tolera desconsiderarea lor de către cei mari... Pentru că, lipsit de puterea de pilduire, orice cod moral devine primejdios și trezește ipocrizie sau minciună...

Iar sfinția ta, părinte Muică și alții cari treceti cu ochii peste aceste rînduri aruncate în fuga condeiului, urmați calea adevărului și nu căutați prilejuri de justificare în păcatele mai marilor! Gândiți-vă, că adevărata mulțumire și-o găsește omul cinstit în sine însuși și că supremul tribunal, care e chemat să ne judece, e conștiința noastră. Ascultați de ea și vă păziți omenia!

România și evenimentele din Balcani. „Neues Wiener Abendblatt” publică o corespondență din București în care se spune că evenimentele din Balcani interesează, în primul loc, România, — care rămâne fidelă politicii sale pacifice: păstrarea cu orice preț al liniștii și ordinii în Peninsula. Și, din acest punct de vedere, Marele Puteri datorează României o adâncă recunoștință. Bărbații de Stat români sunt toți conștienți de interesele vitale ale țării lor și primejdia unei politici de aventuri. De aceea cu toții, indiferent de partidul căruia aparțin, sunt partizani hotărâți ai păcii.

O nouă coaliție kossuthistă-justhistă? Obstrucția pornită de partidele opoziționiste împotriva legilor militare au apropiat din nou cele două fracțiuni de odinioară, ale atât de puternicului partid independist. Deputații de sub șefia lui Kossuth luptă azi alături de deputații de sub șefia lui Justh, pentru a răsturna guvernul conțelului Khuen-Héderváry și a-i lua locul. Au dat doară amândouă aceste fracțiuni des-

tule dovezi că, la nevoie, pot să fie cele mai servile unelte.

De câteva zile din nou se țin lanț zvonurile despre încercările de-a se pune la cale o nouă coaliție a partidelor opoziționiste. Și, lucru ciudat, răsărirea acestor zvonuri coincid cu apariția pe scenă a lui Polonyi Géza, urzitorul coaliției dintâi.

În cercurile bine informate se afirmă anume că între cele două fracțiuni independiste sunt în curs tratative serioase privitoare la o înțelegere asupra votului universal. Dacă cele două fracțiuni vor ajunge la înțelegere, vor face Vienei propunerea că în schimbul prezentării neamănate a reformei electorale (în redactarea noii coaliții independiste) opoziția va vota reformele militare.

Dar... noua coaliție cere *garanții personale*, adică nimic mai mult decât un nou guvern, poate sub șefia lui Lukács, din care să facă parte și câțiva membrii ai partidelor independiste. Dacă partidul guvernamental nu va primi transacțiunea aceasta, noua coaliție se angajează să disolve parlamentul și să publice alegeri nouă...

Chiar dacă zvonurile aceste n'ar avea nici un temei, faptul că pot fi puse în circulație și sunt discutate în mod serios dovedește că guvernul conțelului Khuen-Héderváry a ajuns într-o situație critică.

„Budapesti Hirlap” despre discursul părintelui Lucaci. Strașnicul ziar budapestan al compatrioților noștri, revine azi pentru a treia oară asupra misiunii părintelui Lucaci la Londra. Ne-aducem aminte cum dăunăzi ne-a contestat până și dreptul de-a ne reprezenta la congres, iar acum împoșcă insinuații perfide pe trimisul comitetului nostru național. Afirmă anume, că „senzaționalul succes” al părintelui Lucaci e o născocire pretentioasă, după ce d-sa *nici nu și-a rostit discursul la congres*, ci s'a mărginit să salute pe congresiști cu câteva cuvinte cari n'au reclamat decât 3—5 minute din vremea congresului. Și

„Budapesti Hirlap” afirmă acest lucru cum pentru a doua oară, voind să ilustreze prin el „campania neonestă și mincinoasă a noastră, a Românilor din Ungaria, străinătate. Fără îndoială că publicul unguresc va triumfa radios cetind „inforțiile autentice” ale ziarului șovin, în vreme ce noi vom trece c'un zimbet superpeste aceste semne ale urei neputincioase.

Sedința camerei. Cu întreruperea votului nominal, în ședința de azi din nou s'au făcut două discursuri la proiectele militare. În ședința de Luni se vor face șapte voturi minime amânate de azi pe cea mai apropiată dîntă.

Au vorbit Issekutz Gyözö (guvernamentul) pentru proiecte și Györffy Gyula (justhistii) contra proiectelor.

La sfârșitul ședinței deputatul Benedek a interpellat pe ministrul de instrucție, pe conțelul Zichy, pentru spiritul reacționar ce a arătat față de vătătorilor unguri, oprindu-le o revistă liberă.

Reformele militare. Conte Tisza a scris un articol în ziarul unguresc „Az Ujság”, în care face propagandă pentru primirea proiectelor de reformă militară. Tisza consideră ca a da a oricărui ungur de omenie, primirea acestor proiecte, deoarece, spune el, chiar și Deak Andrásy tatăl, au susținut că armata conțelului trebuie susținută cu orice jertfă, pentru că ea singura legătură între monarh și națiunea ungurească.

Demisia ministrului Schönaich. Ziarul „Grazer Tagespost” aduce în numărul său de azi informația, afirmativ din izvoare cel mai competent, că ministrul comerțului și războiului, generalul de Schönaich nu s'are mai întoarce după concediu în fruntea ministerului, ci își va da locul altuia. Acest lucru din pricină că e silit să demisioneze din motivele demisiei, după cât afirmă ziarul, spiritul concesiv al ministrului față de cererile piraților ungurești în armată și disgraf care a căzut la arhiducele Franz Ferdinand moștenitorul.

Ziarele din Viena și cele din Budapesta vor confirma în numerele lor de mâine

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

De-o fi să vin și mâine seară...

De Victor Eftimiu.

Treceau flăcării toți pe stradă
Sub cerul verde, înstelat,
Cântând în cor o serenadă
Pentru frumoasele din sat.

Ferestrele 'nflorau de-odată
Cu ochi de foc, cercetători...
Era ori-unde câte-o fată
Să le asvârle 'n cale flori...

Când am trecut și eu la rîndu-mi,
Tu m'ai văzut și-ai tresărit,
Și vechiul gând înțelegându-mi,
Dela fereastră ai fugit.

O, nu fugi și mâine iară
Căci n'am să-ți spun nebunu-mi dor,
De-o fi să trec și mâine seară
Voi fi în ceata tuturor, —

Și glasul meu, ce umple firea,
S'o pierd'e'n glasul celor mulți:
Eu voi putea să-mi strig iubirea
Și nici tu n'ai să mă ascuți!

Ceasuri de seara.

— Istoria unei poieni. —

De Ion Agârbiceanu.

În ocol se auzia răsuflul greu al vitelor ce se culcaseră. Un plop își tremura frunza delicată în adierea nesimțită a aerului înbalsamat de miremele florilor sălbatice. În tufișul de spini, pe costiță, presura încă nu adormise. Rar, cântecul picura sonor, argintiu.

— Ai cutrierat poienile azi, hai? — mă întrebă moș Ioniță, lăsându-se domol pe iarbă.

— Da, moșule, mi-a fost dor de poeni. N'am aflat fragi de pădure. Odată, erau multe. Am gustat numai macriș îmbătrânit.

— Fragilor le-a trecut vremea. Să fi venit înainte cu trei săptămâni. Se fac și acum. Mai cu seamă în poiana Dinului. Ai trecut prin poiana Dinului?

— Da, și m'am huițat la stejarul Dinului. Stă și acum aplecată creanga stejarului. Dar singur nu te poți huița bine.

— Nu-l mai folosește nimeni. De când s'a oprit pășunatul în pădure, nu mai calcă poienile, decât doar țigăncile, când vin, după ploii, s'adune bureți. Dar, să-mi spui, nu ți-a fost frică să calci poiana aceea?

— Frică?

— Da. Spun că nu-i loc curat pe-acolo. Este o istorie cu poiana aceea. Da-i de mult. Toate s'au petrecut tare demult.

Moș Ioniță tăcu, privind cerul, unde se îm-

bulziau tot mai mult stelele, cari luminau curicii de aur.

— De acum se pune vreme bună, nepăsătoare. Vine fânul și-l vom usca neplouat.

Calea laptelui se zărea ca un val fin, strălucind de pânză fumurie, tîind bolta albastră-întunecată ca un brâu uriaș. Liniștea creștea mereu. Nu în restimpuri țărăia vr'un grier.

Mă gândeam la poiana Dinului, ascunzându-mi mijlocul pădurii. Imprejmuită de stejari bătrâni cu iarba înaltă, rară, printre care creștea poiana cu miros de sulfur, potroaca. Știam o poiană în mijloc, în care, în fiecare primăvară o mîșcă neagră, își ascundea cuibul. Tufa era acum aproape uscată. La marginea poenii, spre zăzi, era o moviliță întelenită, căreia-i ziceam groapa Dinului.

— Cine a fost Dinu acela, moș Ioniță, auziam că ar fi fost ficior de popă.

— A fost numai slugă la un popă, în vremea lui. Eu nu l-am apucat. Am auzit numai dintr-un bătrân, că s'a lăsat casele aici în poiana ce-i poiana Dinului. Istoria lui e veche și tristă, dar eu nu vreau să gîndesc de multe-ori la voinic.

Un vitel scăpase din ocol și începu să se joace prin curte.

— Stai să-l închid pe băunaș, și am să-ți spun istoria ceea.

Și moș Ioniță, după ce închise vitelul, zise: — Eu cred în multe povești cari ne-au rămas din bătrâni. Multe s'ar putea întâmpla și în zilele noastre. Atîta numai, că acum viața-i mai bună.

Mai de mult a fost mai frumoasă viața.

Istoria zice că Dinu acela a fost un copil fan de părinți. De mic a crescut pela ușile ocolului.

indecă, informațiile acestea, comentându-le pe larg.

pare că în cele din urmă s'vonurile de această demisie au totuși să se adeverescă.

Mandatul lui Kristóffy verificat. Comisia de verificare a mandatelor de deputați, în ședința de azi a verificat definitiv mandatul de deputat al lui Kristóffy. În chipul acesta urgisitul ministru, va intra în Camera ungurească. Curioși cum îl vor primi partidele unghereze, mai ales justiții, cari în vremea din urmă s'au cam apropiat de el.

Adunare justhista oprită. Partidul justhista (formend a anunțat o adunare pentru suferințele universale, la care era să participe deputatul Beck Lajos și alți deputați justhista. Refuzul din localitate a interzis însă adunarea pe motiv că convocatorii nu prezintă garanție pentru susținerea ordinii. Ne pare rău că și unii dintre compatrioții noștri unguri nu au gustul din amărăciunea acestor opreliști, care noi ne-au încercat destul de des

Ședința congresului raselor.

Rezoluție către toate guvernele. — Examinarea de portrete. — Spiritul izraelit al congresului. — Intrigi. — Discursul părintelui Lucaciu.

Londra, 30 Iulie.

Ședința din urmă a congresului a fost deschisă cu considerația mijloacelor prin care se va putea ajunge la realizarea scopului pentru care s'a făcut atâta gălăgie. Aceia se și grupaseră pentru data a doua rapoartele referitoare la: „presă ca instrument al păcii”; „limbă internațională”; „organizare internațională” etc. Discuțiile care au urmat la tribună s'au ținut la toate aceste mijloace de „internazionalizare”, începând cu dna care a deschis seria cuvântărilor și sfârșind cu discursurile de onoare care, încheiând ședința, a urât ca lucrările începute aici să se ducă cu succes mai departe.

urmăria pe la creștini milostivi. Nu se juca de mare, nu rîdea. Simțea el de mic, că e orfan și oamenii nu-l ajută din dragoste, ci din interes. După ce a mai crescut a intrat sluguliță, la vîrsta vite. Și numai acum se simțea și el om. Că trăește după munca lui. Și, când a auzit de un mare, se certau oamenii, care să-l aibă. Era recior harnic, de să-l fi căutat în zece zile.

Întrebată popa din Vădurele trecu prin satul a căruia. Dintr'o nimica toată caii i-se spărsu și nime din sat nu cuteza să-i opriască. Nu în galop sălbatic, și popa nu mai putea să se oprească. Aștepta, înghețat, cu capul gol pe apă, să se izbească în vr'un stălp, într'un loc să se prăpădească. Oamenii eșiau prin sat și se făceau că vreau să esc înaintea cailor și să plini de spume, dar nu cutezau. Era așa să scape din sat s'apuce câmpii, când iată vine venea dela coasă și vede primejdia. Intr'o vreme aruncă unealta din spate și sare înaintea cailor, acățându-li-se în coamă. C'o mână se ține de coama murgului de dinafară, cu stînga de frânele, și caii numai decît se domoliră. Popa putere în mîna stîngă. Era stîngaci. Popa se opriră caii, popa din Vădurele, îi ține mîna, plîngînd de bucurie: Cum te cheamă voinice — îl întrebă.

Dinu, sfinția ta. Să vii slugă la mine Dinule. Ai mîncare, o vițea, și pe de-asupra o sută de zloți la săptămîna atunci erau mulți bani la o slugă, sută de zile. Dela anul nou, se poate, părinte. Până a-mă să stăpîn.

Tot ședința aceasta a mai fost hotărâtă pentru votarea rezoluțiilor ce se vor trimite tututror guvernelor.

Spuneam că în legătură directă cu congresul s'a mai ținut și o expoziție. Într'o sală destul de încăpătoare s'au expus portretele oamenilor „celebri” ai lumii, spre a fi examinate de privitori. Cum intrai în sală, foarte politicoșii erau însoțit de o persoană amabilă care îți făcea cunoscut scopul expoziției:

„Aici domnule, am adunat o seamă de fotografii care arată destul de lămurit că ori din ce rasă ar fi individul, dacă e inteligent se distinge oricum”.

Și era destul să-și apuce un răspuns afirmativ ca să te ducă drept la o masă în fund pe care erau expuse trei mape (parcă ar fi fost probe de mărfuri) cu această explicație:

Mai ales aci, domnul meu veți vedea atâtea figuri distinse pe care le-a dat rasa evreiască”.

— Da, zic, am înțeles.

Și în adevăr că poți înțelege destul de lămurit, dacă modul cum s'a ținut congresul nu te-a luminat, pentru ce s'a străduit atîta lume!

Israelul are de ce să se bucure...

Pentru ca să dovedim aceasta e bine să arătăm și ce spun ziarurile engleze. Aceasta ne va servi de mărturie și pentru alt ceva.

În chiar ziua congresului, a apărut în „The Morning Post” (26 Iulie 1911) un articol care caracteriză modul de a concepe și organiza acest congres drept sentimentalism, „căci neținînd seama de realitate se pierde în visiumi. Aceasta a fost numai în aparență căci realitatea s'a dovedit a fi alta. Și văzurăm ce a fost.”

Alta: „The Manchester Guardian” dela 29 Iulie 1911: „cazul Evreilor a fost prezentat cu o dibăcie deosebită, în fraze frumoase turnate de d. Zangurill; în metafore

Și dela anul nou, Dinu era slugă, cu o plată mare, la popa din Vădurele.

Popa după o zi l'a cunoscut și mai bine ee plătește. După o săptămîna i-ar mai fi dat o sută pe an. După o lună se uită la el cu dragoste, ca la un copil.

— Harnic om — spunea preotesei.

— Cum n'am mai avut — zicea dumneaci.

— Și-i stîngaci, rîdea fata părintelui.

Fata rîdea de câte ori popa și preotesea vorbeau de Dinu. Dar, când era singură, nu rîdea, când se întâlnea prin curte cu voinicul, pleca ochii în pămînt și îngălbindea. Când o trimeteau părintii cu vre-o poruncă pentru slugă, se încurca, de nu putea Dinu înțelege nimic.

Popa avea ochi cercetători, și el băgă mai iute de seamă, că fată-sa moare după slugă. Nu era însă nici o primejdie. Dinu era tot cel vechi. El nu știa nimic de dragostea fetei.

Și odată Dinu a înjugat doi boi la car și s'a dus în pădure după lemne. Era prin Cireșar, și erau multe fragi de pădure. Încercă el lemnele și îndeamnă boii la mers. Calea trecea pe lângă poiana Dinului. Și, când ajunse aci, opri, ademenit de multimea fragilor. Să culeagă.

— Și cum sta aplicat, culegînd boabele parfumate, deodată, două palme moi îi astupară, pe la spatele ochii. Voinicul tresări de spaimă și voi să se scuture.

— Stai să ghicești cine-i. Nu-mi depărta mîna, zise cu glas argintiu, cunoscut.

Dinu e simți deodată fără puteri. Ii părea că ametește și se învîrte pămîntul cu el. Atunci mîna lui căzură de pe ochi.

nobile de Drul Gaster șeful diviziunii portugheze a Israelului”.

În sfârșit un articol de fond în ziarul „The Daily News” din 28 Iulie, intitulat „Știință și sentiment”, ajunge tot acolo: „...platforma a fost capturală și ținută de sentimentalisti, de visători, de apostoli ai păcii și ai înfrățirii și ai mileniului în genere; și în consecință nu am fost ajutați măcar un pas înainte cătră adevărata înțelegere a problemei raselor așa de tare încurcată”.

Și dovezile s'ar putea spori la multe.

Aceste dovezii ne mai ajută în lămurirea și a altui fapt. Pentru ședința a doua fusese anunțat ca președinte de onoare contele Apponyi. S'a întîmplat însă ca contele Apponyi să fie înlocuit de un alt contele, însă lucrurile au fost făcute cu atîta tact încît o parte din presă a fost greșită anunțînd numele celui ce nu era prezent. Rectificăm această eroare.

Poate aceasta n'ar fi însă tocmai așa grav. Ci a trebuit să se petreacă alte intrigi care să ne dovedească încă odată ceea ce mulți o știu, de mult. Vorbeam într'o corespondență că România era în joc și nu s'a sculat nimeni să spună ceva. A vorbi despre România și despre Români sunt două chestiuni diferite, oricît le-am dori, noi să fie una și aceeași.

Am ținut să fac această observare înainte de a da discursul părintelui Lucaci, care a reușit să stabilească opinia cea dreaptă cu privire la Români, și să stărnească generale simpatii mai cu seamă la congresiștii latini, prin următoarele cuvinte:)*

Domnilor!

Salut cu respect și cu mîndria omului însuflețit pentru ideile progresiste, acest mărit con-

*) Aici corespondentul nostru dă un rezumat al discursului, noi însă, dorind să orientăm pe deplin pe cititorii noștri, reproducem discursul așa cum l-a publicat ziarul autorizat în traducerea dlui Lucaciu. Discursul a fost împărțit congresiștilor în broșuri speciale, mărindu-se prin aceasta și mai mult efectul lui. Broșura poartă titlul: „Quelques Mots sur le Peuple Roumain”. Nota Red.

— Am venit și eu după fragi, zise rîzîndu-i în față copila popii. Uite căte am cules. Și-i arată o oală de pămînt plină.

— Harnică, zise Dinu.

— Ca și d-ta bădiță. Și-l privi, în ochi cu lumini jucăușe, pe buze cu zămbet cald. Dinu sta ca un stan de piatră. Nu cuteza să se miște, nu cuteza să zică o singură vorbă. Atunci fata puse oala cu fragile, îl cuprinse pe ficior pe după gât:

— Bădiță Dinule, mi drag de d-ta. Că ești voinic, și frumos și harnic.

Din ziua aceea popa băgă de seamă că și Dinu s'a schimbat. Și sufletul i-se umplu de mînie grozavă. Harnic este, voinic este. Dar totuși e sluga lui, iar fata, copilă de popă.

Dinu era om deștept și pricepu îndată. Și-a luat simbria, și, sărutînd mîna părintelui, s'a dus până ce n'a împlinit anul. Unde să se ducă el acum. De sat nu s'ar fi depărtat și nici de pădure, de poiana aceea. Și atunci a intrat la pădurarul care era aci pe vremea aceea. În vreme de ploaie, și noaptea Dinu umbla cu vitele pădurarului. Atunci, ori pe ce cărare ar fi pornit, tot în poiana cea cu fragile nimerea.

Popa se liniștise, dar fata popii se prăpădea văzînd cu ochii. Liniște n'a avut, până ce n'a aflat unde-i Dinu slugă, și atunci numai se cumiți, cum îi spunea preotesea.

Și l-a o săptămîna l-a aflat pe Dinu în poiana cea plină de fragi.

Zice că vara întregă au petrecut-o în dragoste mare. Dinu plecase ramura groasă a unui

gres internațional al raselor, care compun omenimea viețuitoare.

În acest congres vedem intrupată ideea mare, cucerirea civilizațiunii moderne: respectul raselor.

Și e timpul suprem, ca să falfăie steagul acesta în viața omenimei.

După ștergerea sclavajului, după stărpirea feudalismului, după dominațiunile nesuferite de clase, foarte adesea împreunate cu prepotența de rasă: a trebuit să urmeze, după ideile de libertate, egalitate și frățietate, concepțiunea mare a respectului raselor.

Situațiile de actualitate politică, din veacurile cele mai îndepărtate, și până în zilele noastre, își au terminologiile lor proprii, vocabularul lor particular justificarea unor stări, de multe ori condamnabile și detestabile. Și nu arareori am văzut în istorie minți puternice, plecându-se în slujba unor idei preconceptuate, care n-au putut să rămână nerăsturnate.

În legislațiunile unor personalități istorice, care au determinat curente culturale pe veacuri, pentru anumite popoare, la Budha, Confuciu, Faraonii, Licurg, legislatorii romani, vedem codificate și stabilite gânduri și concepțiuni politice și sociale, economice, și mai ales religioase-morale, care numai spre binele sau în serviciul umanismului și al civilizațiunii n-au fost și nu sunt.

Și astăzi, după atâtea hecatombe de victime omenesti, ce s'au jertfit pe altarele prepotențelor tiranice, sau pentru îndestulirea unor deșertăciuni criminale: unde suntem încă dela realizarea idealului sublim, care ne strălucește în cele două cuvinte de veșnică și nestrămutată valoare: „Tatăl nostru”, prin care toți oamenii, de orice rasă, de orice națiune, suntem proclamați de frați, va să zică egali, liberi, având aceleași drepturi și aceleași datorinți.

O nobilă odraslă a raselor omenesti constituie națiunea română în Orientul Europei.

Și fiindcă în programul acestui mărit congres se contemplează chiar apropierea și comunicațiunea între Apus și Răsărit, cred a fi lucru vrednic, ca măritul congres să ia cunoștință mai deaproape despre această națiune vrednică. Și aceasta cu atât mai vărtos, că în decursul multor veacuri trecute, pământul locuit de Români și apele riurilor și mărilor, cari îi spală țărnișii, după războaiele sângeroase de veacuri, au fost drumurile și liniile mari și neîntrerupte de comunicațiune între Occident și Orient. Și nu e atâtea de departe vremea, când la „târgul moșilor” din București se întâlneau caravanele din Anatolia cu negustorii din Apusul Europei. Și astăzi pu-

stejar, făcu din ea huiț, care-l ridica până la creștetul stejarilor, de putea vedea departe.

Popa oblicise, știa unde-i merge fata. Și murea de rușine: începuse să umble și gura satului.

Și colo spre toamnă, când se arămesec frunzele, și umplu pădurea cu foșnetul lor, într-o seară noroasă, pădurarul aștepta înzadar pe Dinu. Vitele veniră singure la ocoale. A doua zi a plecat să-l caute, și l-a aflat în poiana cea cu huițul, sub un stejar, întins pe spate, țepăn. La pept avea un pumn de sânge încheșat.

Și nu s'a știut nici odată cine l-a răpus. Poate popa însuși, poate să fi plătit pe cineva. Unii zic că însuși fata popii l-ar fi răpus. Nu se știe. Dar acolo unde a murit i-au săpat groapa, și acolo își doarme somnul cel de veci. Așa trăesc unii oameni nepoate: au puțină bucurii în viață.

Moș Ionită frecă un chibrit să aprindă luleaua ce i-se stânse până ce'nîi spusese istoria lui Dinu. Tăceam și eu și mă gândeam la fata popii, care se îndrăgise de sluga lor. O vedeam cu ochii de foc, cu părul negru, cum îi pusese lui Dinu mâinile pe ochi, în poiana cu fragile.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
În fața palatului administrativ (comitatului)

tem constata, că din Carpați și din Balcani, până la Bosfor, în tot arhipelagul mediteran, și până în Alexandria, Smirna, Ierusalim și în toate porturile „Mării negre” până sus la Sinope și dela Odessa pe lungă linie de comerț până sus în Caucaz poți comunica cu limba română.

Iată o parte din idealul acestui mărit congres, adecă comunicațiunea între o parte de Apus și Răsărit, realizat în faptă, prin elementul românesc.

Nu vorbesc de luptele teribile, de războaiele nesfârșite, între Orient și această parte a Occidentului, locuit de Români. Calea războaielor, a deschis calea comerțului, pe mare și pe uscat. și dacă a apus vremea războaielor, spre bucuria tuturor, dorim să rămână pentru vecie deschise căile de comunicațiune pentru comerț, ca pe ele să se răspândească ideea de libertate și de înfrățire a popoarelor.

Ceea ce ne arată istoria trecutului, comunicațiunile comerciale deodată cu războaiele îngrozitoare, sunt fapte constatate și netăgăduite. Existența națiunii române, precum și originea ei etnografico-istorică, este ca și proclamată pentru toate timpurile prin celebra declarațiune a dinastiei Asanilor, prin împăratul Ioanițiu, către Pontificele Roman Inocențiu III, când din Balcani trimite salut fraților dela Tibru, și le spune în auzul lumii: „Nos genere et sanguine Romani”.

În această constatare se cuprinde obârșia etnico-istorică a națiunii române din Orientul Europei. Că acest element „roman”, în cursul vremilor, a fost supus unor influențe naturale prin asimilarea elementelor străine: slave, grecești, turcești, etc. în corpul său național, precum în limba sa: asta nu schimbă, nu alterează caracterul nostru „roman”, din contră îl relevă cu o putere zdrobitoare, față de ori ce tendință contrară, dovedind în mod mai presus de toată îndoiala, că în limba și alcătuirea sa etnică neamul acesta a fost și este „roman”, și — a asimilat și a prefăcut după tipul și asemănarea sa toate elementele de limbă și de etnografie străină, ce a primit în trunchiul său puternic „roman”.

Istoria acestei națiuni cu Traian începe, se continuă cu războaiele nesfârșite și neîncetate, în contra inamicilor cutropitori, și astăzi se manifestă în silințele mărețe ale sufletului românesc, pentru conservarea și desvoltarea culturii noastre naționale românești, față de ori ce tendințe de cutropire și desnaționalizare.

Am fost și suntem, la porțile Orientului european, și în preajma popoarelor orientale, după poziția lor geografică, sentinelă neadormită de cultură și de civilizațiune națională română! Deși împărțiți politicește în mai multe state, reprezentăm în limba și ființa noastră etnografică, un popor unitar în cultură, o națiune de mai bine de 12 milioane, cătră cari se adaug alte milioane, cari vorbesc dulcea noastră limbă, așa că astăzi din creerii Carpaților poți merge cu limba românească, neîmpiedecat, până în Constantinopol, și mai departe, precum am amintit mai sus.

Și aceasta rasă nobilă, deși în parte suferă și astăzi într-o stare ce nu corespunde aspirațiunilor sale spre cultură și civilizațiune, a dat în cursul veacurilor istoriei, oameni, eroi de nume mare: Ștefan cel mare, Mircea, Mihai Eroul, Ioan Corvin Huniade, și fiul său, Regele Ungariei, Matei, supranumit „cel drept”.

Aci, în această chestie de judecată istorică, asupra bărbaților renumiți, revine justificarea marelui principiu, proclamat prin faptul acestui mărit congres: respectul raselor.

Deși natura vremilor istorice, deși constelațiunile politice n'au permis, ca un fiu distins, ieșit dintr'o anumită rasă, să-și poată jertfi toate puterile exclusiv și în folosul pentru binele, cultura și mărirea rasei sale: se cuvine, ca simțul de dreptate și respectul reciproc, impus de cultură, să recunoască în fii eminenti ai rasei, însuși noblețea, capacitatea și vitalitatea acelei rase.

Astăzi putem proclama fără teamă de contradicere, acest principiu. Cu atât mai vărtos trebuie să ne bucurăm, când vedem, că geniul bun al omenimei a mărturisit acest adevăr și în veacurile trecute.

Iată, de pildă, ce zice domnitorul Ferdinand I, în diploma sa către Arhiepiscopul de Strigon, Nicolae Olah, din 23 Noemvrie, anul 1548: „Hae-

vero sunt omnes propemodum laudatissimarum gentium origines, inter quas Valachi, gentiles tui minime postremas habent, ut pote quos ab ipsarum Domina, Urbe Roma oriundos constat unde nunc quoque sua lingua Romani vocantur: tua ista gens fortitudine praepollens fuit; multorum praestantissimorum Ducum genitrix, inter quos Ioanes Hunyades, Inelyti Mathiae regis Pater, et illius aetati proximi maiores, Tui potissimum enituisse feruntur”. (Românește: Aceste sunt originile aproape ale tuturor neamurilor mălăudate, între cari Valachii conaționali Tăi, nu sunt cei din urmă, ca și unul, despre care e constatat, că își derivă neamul dela însuși stăpânul lumii, Urbea Roma, de aceea în limba lor și acum se numesc Romani; neamul acesta al Tăi, a fost prea strălucit prin vitejie, a fost părintele multor prea distinși beliduci, între cari și Ioan Huniade, tatăl înaltului rege Matia, strămoșii Tăi, despre cari se zice că au strălucit mai mult pe timpul acela).

Se poate întâmpla, că împrejurările vieții fac, ca fiul unei rase, să ducă aptitudinile sale în serviciul politic, cultural sau economic al unei alte rase. Cultura și civilizațiunea pretinde, ca respectul raselor să se manifeste, chiar în recunoașterea și aprecierea virtuților și a prestațiunilor eminente, ce au adus fiul unei rase, în serviciul alteia.

Alta e asimilațiunea prin generațiuni ce se urmează, și alta e rolul unui individ, care se naște într'o rasă, și împrejurările vieții îl pun în slujba altei rase, străină de obârșia lui.

Ori cât ar vrea cineva să mistifice lucrurile, natura își are legile sale, și aceste se afirmă, față de ori ce tendințe sau uneltiri împotriva lor.

De aceea Congresul acesta mărit formează un monument epocal în evoluțiunea vieții popoarelor, a raselor deosebite.

Acest mărit Congres este Tribuna glorioasă din care se vestește libertatea, egalitatea și frățietatea tuturor raselor, și totodată se condamnă, osândeste ori ce tendință de asuprire, de hegemonie, de supremație de rasă.

Înainte a culturii și civilizațiunii trebuie să dispară aceste tendințe inhumane, ca geniul omenirii să poată înainta neîmpiedecat pe calea glorioasă a înfrățirii popoarelor, prin respectul raselor.

Națiunea Română din Orientul Europei, în toate statele, în cari trăiește, reprezintă acest principiu și se luptă pentru realizarea lui.

De veacuri a observat această virtute a Românilor, marele istoric Bonfiniu, și a însemnat în anele sale, spre veșnică mărirea a elementului românesc, următoarele: „Valachi autem plus pro lingua quam pro vitae incolumitate certasse videntur”.

Așa au fost părinții noștri, așa trebuie să fim și noi, în consecința drepturilor noastre naționale și în virtutea culturii rasei noastre românești!

Ca de încheiere, fie-mi permis a aduce atenția înaintea măritului Congres, mulțumita și recunoscătoare noastră sinceră și adâncă ilustrilor fii ai glorioasei națiuni Engleze, lordul Fritz-Maurice, ilustrul om de stat al imperiului britanic, care s'a ocupat serios și cu deadinsul cu chestiunea noastră națională, și mai ales cu situația politică a Românilor din Transilvania, exprimându-și admirația față de virtutea acestui popor vrednic de o soartă mai bună.

Asemenea ne exprimăm omagiile și recunoștința față de distinsul fiu al Albionului, d. Seton-Watson, care cu un criteriu pătrunzător studiază stările noastre politice, culturale și economice, pe bază de informațiuni luate dela alții, și după studii serioase și obiective, făcute la fața locului.

Aducând la cunoștința lumii civilizate stările ce le-a găsit la noi, vrea să contribuie la delimitarea cauzelor adevărate, ce produc neîndestulirea și așa lucrează chiar în spiritul acestui mărit Congres, la buna înțelegere între popoare și la înfrățirea lor.

Onoare și omaj fiilor Angliei pentru inaugurarea acestui Congres!

Notițe literare și artistice.

De I. Grămadă.

„Veneția” lui Eminescu. Multă vreme s'a crezut că celebrul sonet a lui Eminescu despre Veneția e o inspirație originală a poetului nostru, dar după publicarea poezilor sale postume, s'a văzut că sonetul respectiv și variantele lui sunt o imitație — ce-i drept genială — după Gaetano Cerri, un italian germanizat, care a fost prin 1888 secretar la ministeriul afacerilor străine din Viena. Domnul I. A. Rădulescu—Pogoneanu a atras mai întâi atenția asupra acestui fapt în „Convorbiri literare” din 1902 pag. 406—407, fără să cunoască sonetul lui Cerri, ale cărui volume de poezii sunt de tot rare.

În biblioteca universității din Viena am aflat volumul „Aus einsamer Stube” a lui Gaetano Cerri în care a apărut sonetul „Venedig”, după părerea mea modestă absolut inferior imitației lui Eminescu. Mai ales cele două strofe dintii sînt așa de schimbate, încât abia le recunoști în originalul lui Cerri. Iată și sonetul respectiv:

Venedig.

(1850.)

So oft ich seh' in düst'r'er Mondeshelle
Wie, folgend einem inn' ren dunklen Zwange,
Das Meer sich schmiegt in nie gestilltem
Drange
Wild an Venedigs bleiche Marmorschwelle —

Ist's mir als waere diese dunkle Welle
Ein düst'r'er Knabe, der verstört und bange
Auf der Geliebten bleicher Todtenwange
Getauscht von Neuem sucht des Lebens Quelle.

Und tönt dann durch die öde Kirchhofstille
Vom Markuthurm die zwölfte Stunde, schaurig,
Wie das Gestöhne einer Schmerzsibylle:

So ist's, als wenn aus einem dumpfen Grabe
Das Wort ertönte, wehmutsvoll und traurig:
„Lass ab! die Todten stehn nicht auf, o
Knabe!”¹⁾

După ce răsfoiești vre-o două-trei volume de poezii de ale lui Cerri și le compari cu ale lui Eminescu, afli la acesta unele reminiscențe vagi din Cerri în privința formei și a imaginilor, dar mai ales îți bate la ochi înrudirea lor sufletească: o melancolie vagă și o predispoziție pentru întrebări filosofice, comune amândurora. Cercetătorii operii lui Eminescu ar trebui să-i deie oarecât atenție și acestui fapt și să caute întrucât a fost Eminescu în tinerețea lui influențat de opera acestui italian cu sufletul înstrăinat.

Anul nașterii lui V. Alecsandri e un motiv de discuție literară pentru cercetătorii vieții laureatului poet din Mircești. Până la d. Pompiliu Eliade anul nașterii lui Vasile Alecsandri²⁾ era 1821, d-sa însă susține că acest an e fals și că cel

¹⁾ „Aus einsamer Stube”. Dichtungen von Cajetan Cerri, Wien 1864 ng. 62 Verlag von Carl Schönewerk. Volumul e dedicat poetului Anastasiu Grün. Dau aici și sonetul lui Eminescu pentru ca cetitorii să poată mai ușor compara originalul cu imitația:

„S'a stins viața falnicei Veneții.
N'auzi cântări, nu vezi lumini de baluri;
Pe scări de marmură, prin vechi portaliuri
Pătrunde luna înalbind păreții.

Okeanos se plânge pe canaluri.
El numă'n vezi e'n floarea tineretii,
Miresei dulci i-ar da suflarea vietii.
Isbește'n ziduri vechi, sunând din valuri.

Ca'n țintirim tăcere e'n cetate.
Preot rămas din a vechimei zile.
San-Marc, sinistru miezul nopții bate.

Cu glas adânc, cu graiul de Sibile,
Rosteste lin în clipe cadentate:
„Nu'nvie morții — e'n zădar, copile!”

²⁾ Nu Alexandri, cum îl scriu unii în mod greșit; după cum n'avem dreptul să-l scriem pe Goethe după noua ortografie germană Göte, tot așa nu ni-i permis să schimbăm numele unuia din cei mai mari poeți ai neamului nostru. Nota autorului.

adevărat e 1819. Ceice dorește să se intereseze mai de aproape de această chestie controversată, să citească foiletonul dlui profesor S. Pușcariu din „Tribuna” numărul de Paște din anul cor. în care d-sa s'a declarat pentru anul 1821. În sprijinul acestei păreri voim și noi să aducem două argumente:

Voind societatea „România Jună” din Viena să serbeze în anul 1881 aniversarea de 60 de ani dela nașterea lui V. Alecsandri, fost membru onorar al ei, și neștiind cu siguranță când s'a născut poetul, i-s'a adresat printr'o scrisoare d-lui Iacob Negruzzi ca să-l întrebe pe Alecsandri însuși în care zi și an s'a născut. D. Negruzzi l-a întrebat și iată ce răspuns i-a trimis societății:

No. actului soc. 1165.

Iași, 20 Iunie (2 Iulie) 1881.

Domnul meu!

Alecsandri a fost prin Iași. Ziua nașterii nu o știe exact, dar strîns de mine să-mi spuie care zi o are el de zi a nașterii, mi-a răspuns că trebuie fixată după probabilitate ziua de 21 Iulie. Deci dar el ar fi născut la 21 Iulie stil vechiu 1821 la Bacău. Nu cred să fie în țară la 21 Iulie viitor, căci se gătia a face, împreună cu Ion Ghica, o primblare până la Kústenege³⁾ și Constantinopoli. Nu era însă sigur de aceasta.

Îndeplinindu-mi însărcinarea cât am putut mai bine, Vă rog să mă credeți al Dv. devotat

I. C. Negruzzi.

Acesta ar fi primul argument, iar al doilea e următorul: dacă Alecsandri s'ar fi născut în 1819, n'ar fi răspuns „României June” printr'o scrisoare cu data din Mircești 12/24 Iulie 1881, mulțămindu-i societății că a „salutat aniversarul meu sexagenar”, ci ar fi spus că acest „aniversar” la serbat deja în 1879. Aceeași mărturisire o aflăm și în telegrama lui din 5 Iulie 1881 adresată tot „României June”. Scrisorile și telegramele lui V. Alecsandri, Creangă, Eminescu, Ghica etc. cari se află în arhiva soc. „România Jună”, le voi publica în întregime în istoricul „României June”, care se va tipări la toamnă. Reținem însă din scrisoarea lui Alecsandri cu data din 12/24 Iulie 1881 următorul pasaj de toată frumusețea: „A ajunge pe culmea dealului de unde omul începe a se pogori pe cărarea ce duce spre mormânt, este un moment de tristă eugetare. În amurgul vieții, lumea se acopere de un văl melancolic, inima are presimțiri de pribegire și cuvântul Adio vine de se pune pe buze ca o pasere cu glas amar”.

Un nou portret a lui Mihai Viteazul? Astă toamnă a fost semnalat într'un număr din revista dlui Iorga „Neamul românesc politic”, un portret necunoscut până acum a lui Mihai Viteazul, care se află în galeria principelui Liechtenstein din Viena. Autorul acelei notițe nu se pronunța hotărît pentru chipul lui Mihai Vodă. Tabloul făcut de pictorul Franz Francken der Jüngere se află în sala VIII-a din etajul de sus al acelei galerii și are numărul 591. Iată ce reprezintă acest tablou: pe malul unui riu în mijlocul unei mulțimi de oameni Hristos vorbește săracilor, după ce li-s'a împărțit pâine. În stînga pe planul întâi șede pe o piatră un om în haină verde, cu capul descoperit, cu gâtul gol și cu barba neagră stufoasă, avînd o fisonomie aspră ca a lui Mihai Viteazul. Pe șoldul drept i-atarnă traista. Încălțămîntea și pantalonii seamănă cu cei de pe cunoscutul tablou al lui Mihai Vodă Viteazul din galeria curții împărătești din Viena, cabinetul XVII No. 776, tablou pictat de Franz Francken der aeltere, tatăl și maestrul pictorului amintit mai sus.

Cînd privești pentru prima oară chipul robust al omului ce șade pe piatră, afli la început puțină asemănare între dînsul și între Mihai Viteazul de pe tabloul din galeria curții, căci noi suntem obicinuiți să-l vedem pe Mihai în mintea noastră, stînd în picioare, cu cuca în cap și cu mâna în șold, într'o atitudine mîndră, nu șezînd pe o piatră și cu oapul descoperit. Dar privindu-l cu atenție timp mai îndelungat, des-

³⁾ Numele turcesc pentru Constanța.

coperi tot mai multe asemănări, tot mai număroase detaluri cari îți reamintesc pe celalalt Mihai din galeria curții împărătești, și apoi faptul că Franz Francken d. Jüngere, cel mai renumit din toată familia de pictori cu acest nume, e contemporan cu Mihai Viteazul — căci e născut la 1542 și-i mort la 3 Octombrie 1616 — și de bună seamă îl va fi văzut stîndu-i model tatălui său, ba poate i-a stat chiar lui însuși, ne îndeamnă să credem că avem de a face cu un nou portret al eroului dela Călugăreni.

Ar fi consult să se trimită din partea Academiei române un expert, d. e. d. Kimon Loghi, care petrece o parte a anului în Viena, ca să constate ori de avem a face cu un portret nou al lui Mihai Viteazul sau ba. O fotografie artistică a acestui tablou, eventual o permisiune pentru copierea lui, s'ar putea căpăta numai în urma unei intervenții a legațiunii române din Viena la principelul Liechtenstein, căci direcțiunea galeriei nu permite nimăruui să facă copii și să fotografieze unele tablouri.

Sculptorul G. Stănescu. La ultima expoziție de acum 3 săptămîni a Academiei de arte frumoase din Viena, a expus în secția pentru sculptură și un Român, tînarul George Stănescu, o plachetă, niște busturi în ghips, chipul unei bătrâne lucrat în lemn și altele. Între atâtea lucrări stîngace expuse de diletanți, dintre cari numai foarte puțini vor deveni mai tîrziu artiști adevărați, lucrările dlui G. Stănescu studiate cu multă răbdare, cu cumpăt și înțelegere, au făcut cea mai bună impresie. D-sa e stăpîn pe o tehnică superioară în lucrarea lemnului și deosebit o aprofundată cunoștință de anatomie, așa că nu-i mirare dacă toată presa din Viena, la declarare unanim cel mai bun elev al școlii de sculptură dela Academia Vieneză. De altfel d. Stănescu a primit dela profesorii d-sale excelente atestate ca nici un alt coleg al d-sale. O notiță plină de elogii la adresa dlui Stănescu a scris, între altele, în jurnale „Deutsches Volksblatt” din 15 Iulie a. c. „Cununa de lauri o merită Gheorghe Stănescu care a sculptat în lemn figura unei femei bătrâne. Capul e lucrat definitiv, celelalte părți însă nu-s gata deocamdată. Fața drăguței bunică e admirabil reușită. Celce privește răpit de admirație fața aceasta nespun de blîndă, sau prins de melancolie își rechemă amintirile, nu s'ar putea privi această operă fără să simtă o profundă emoție. Iar cel ce-i în stare să treziască în om astfel de sentimente, merită cu drept cuvînt să fie numit maestru”.

Și abia cînd te gîndești că unii oameni, cari dispun de viitorul acestui talent tînar, îl silesc să meargă la Praga pentru a se perfecționa în arta decorativă, îți dai seama cu durere ce pierdere îndură neamul nostru așa de sărac în sculptori de talent. D. Stănescu lucrează acum cu mult interes și dragoste la un bust foarte bine reușit al lui Eminescu, cu care va concura la premiul „Asociației” din Ardeal, și după cum se prezintă lucrarea d-sale până acum, avem toată speranța că d-sa va lua premiul.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înscris încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înscris ca să nu li-se întrerupă expedierea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne dătoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	—	—	—	28.—	cor.
pe 1/2 an	—	—	—	14.—	cor.
pe 1/4 an	—	—	—	7.—	cor.
pe 1 lună	—	—	—	2.40	cor.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice.

— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografiile și portretele, reproducții după fotografiile vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interior, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

Primiri frumoase la Hunedoara.

— Corespondență specială. —

La 30 Iulie n. a. c. ne-a fost dat să mai
găsim odată cât de înclinat e neamul
nostru spre porniri bune, porniri cari ho-
răsc în cumpăna dezvoltării noastre.

Parcă anume a voit cel Atotputer-
tor în aceea zi să se întâlnească în oră-
șul nostru unii dintre cei mai buni fii ai
neamului nostru din comitat.

Am văzut pe venerabilul *Francisc Ho-
longin* pururea tânăr însuflețit în
luptă pentru dezvoltarea neamului nostru
pe toate terenele vieții. Acolo a fost și
președintele cu renume *Dr. Iustin Pop* care
activitatea lui pentru eluatarea drep-
turilor noastre a câștigat simpatia tutu-
ră. Am remarcat apoi și prezența dlor
Virgil Olariu avocat și director al
despărțământului Deva al Asociațiunii,
Ioan Dobre, *Dr. Eugen Tătar*
advocat, tot bărbați cari ne îndrep-
tă să nădăjduim că toate forțele lor
actuale și le vor pune în serviciul no-

stru. Adunările despărțământului Asocia-
țiunii s'au ținut în biserica gr. or.

serviciul divin a fost celebrat de pro-
topopii *A. Păcurariu*, *Dr. Ioan Dobre* și
apelanul *Romul Albu*.

Răspunsurile le-a dat corul mixt de
conducerea iubitelui nostru fost învă-
țat și dirigent al corului *Andrei Ludu*,
preot și catechet în Cluj, care a
anume la noi ca prin conducerea co-
rului să dea un colorit mai pronunțat săr-
bătorilor noastre. Pentru jertfa adusă îi sun-
tăm mulțumitori.

După ordinea serbărilor la orele 10,
s-a deschis adunarea generală a desp. De-
sp. prin o bine alcătuită vorbire a direc-
torului *Dr. Virgil Olariu*.

Acest despărțământ al Asociațiunii dă
nădejdi că va dezvolta o muncă rodnică.
Director a fost ales d. *Dr. Ioan Dobre*
protopop, iar ceilalți fruntași membrii în
comitet.

Să le ajute Dumnezeu.

La 11 a. m. s'a deschis adunarea de
constituire a noului despărțământ al Hu-
nedoarei cu vorbirea instructivă a dele-
gatului comitetului central, a dlui *Octa-
van C. Tăslăuanu*. A urmat apoi prele-
gerea dlui *V. Osvadă* „Rostul asociațiunii
naționale a poporului nostru” spusă pe înțe-
lul tuturor, dat fiind că erau de față o
multime de țărani veniți, din împrejurime
pentru acest prasnac cultural.

Director al despărțământului Hune-
doara a fost ales d. *Vasile Osvadă*, iar
membrii în comitet dnii: *A. P. Păcurariu*
protopop gr. cat., *Ioan Popu* protopop
cat., *Petru Șinca* și *George Raiu*
protopop.

Ca exmiși ai despărțământului la adu-
narea generală jubilară din Blaj dnii: *A.
Păcurariu* și *Nic. Macrea*.

S'au înscris membrii fondatori, pe
cărora le-a fost acordat ordinari și ajutători încasându-se
suma de peste 2200 cor.

*
Fie-mi permis a aminti că tot atunci
la orele 3 și-a ținut adunarea generală și
comitetul „Agricola”. În această adunare
raportat despre munca anului trecut

de afaceri, muncă încoronată de frumoase
rezultate.

La orele 4 ne-am întrunit — după o
muncă încordată — la un banchet în ca-
drul căruia pe lângă buna dispoziție, s'au
ținut mai multe toaste pentru comitetul
central al Asociațiunii în frunte cu va-
lorosul v. președinte *Andrei Bârseanu*,
apoi pentru venerabilul *Francisc Hossu-
Longin* și alți mulți vrednici fii ai neamu-
lui nostru. De remarcat a fost vorbirea
păr. *I. Raiu* pentru poporul de față care
a chindisit cu prezența lui dând titlu de
mândreță serbării noastre.

Seara la 8 ceasuri s'a început petre-
cerea tinerimii, care prin frumoasele jo-
curi naționale a însuflețit pe toți cei de
față.

O notă de laudă se cuvine damelor,
cari toate s'au prezentat în frumosul no-
stru port național.

Toate jocurile au plăcut mult, în spe-
cial „Călușerul și Bătuta” conduse cu
multă dibăcie de vătaful *Ștefan Boer*,
stărnind însuflețire mare. Ne-a plăcut să
vedem amestecați în vârtejul jocurilor ti-
neri funcționari, universitari, industriași,
toți în costume naționale.

Muzica militară a reg. 64 din Orăștie
și-a făcut datorința pe deplin cântând jo-
curile naționale cu multă precizie.

Și la partea asta socială încasările au
fost la 500 cor.

Rezultatul frumos al tuturor acestor
serbări să caută în buna înțelegere ce ex-
istă între intelectualii din Hunedoara.

Acum fie-mi permis ca să vă spun și
numele damelor cari s'au prezentat în
costume naționale:

Veturia Dubleșiu, Ana Macrea, în
port de Giurgen; Ecaterina Dima, Jiu;
Victoria Osvadă, Romos; Letiția Dima,
Bănat; Maria Dima, Săliște; Veturia Al-
bu, Săliște; preotesele Zăvoian și Tur-
cianu, pădurenesc; Avram, Muscel (Ro-
mânia); Florentina Picoș, port dela Galda
(Ardeal) și alte multe pe cari regret că nu
le-am putut însemna în inensa multime.

Rap.

Scrisori din București.

*Tara Noastră. — Cum ne iubim pământul no-
stru. — Cunoașterea ținuturilor românești. —
Noua îndrumare a studiilor geografice.*

București, 22 Iulie v.

Fără îndoială, nu există neam de oameni, care
să țină mai mult la sfântul petec de loc, unde s'a
născut și unde trăiește el și ai lui, ca Românul.
Cântecul nostru popular sunt încălzite de a-
cest foc al dragostei de țară, despre care cântă-
rețul doinelor are o concepție curioasă. Pentru
el, satul în care trăiește, sau ținutul din care face
parte, este țara, din care, dacă a ieșit, se consi-
deră ca înstrăinat. Sentimentul alipirei cătră
glia strămoșească n'a slăbit nici în sufletele ace-
lor, cari s'au ridicat la un nivel mai înalt de
cultură, cari, trecând prin școale, au făcut cunoș-
tința marilor eugetători ai omenirii. Felul cum
s'a manifestat însă această dragoste poate nu a
fost totdeauna cel mai potrivit. Căci nu este des-
tul ca în vorbe frumos sunătoare să tălmăcești
ceea ce simți, ci trebuie să dovedești prin fapte
gândurile, cari te preocupă.

Nu este nimenea, care să afirme că nu-și iu-
bește țara sa. Mai mult chiar, nu cred să fie oa-
meni, cari, la caz de nevoie, să nu aducă jertfe
pentru ea.

Este vorba însă, câți cunosc pământul româ-
nesc așa cum ar trebui, câți și-au dat osteneala
să-l cunoască, să-l studieze din toate punctele de

vedere? Până acum foarte puțin s'au preocupat
de gândul acesta. S'au dat noțiuni generale des-
pre diferitele părți ale acestui pământ atâta de
bogat, s'au scris câteva lucrări speciale cu privire
la unele regiuni, acestea însă foarte superficiale.
Un dicționar complet nu avem nici până astăzi,
iar întru cât ne privește pe noi, publicul așteaptă
cu mult interes lucrarea dlor Neagoe Popea și
N. Mazăre, lucrare întreprinsă din însărcinarea
societății geografice.

Lipsește cu deosebire monografiile asupra di-
feritelor comune. Lipsesc studiile geografice se-
rioase asupra diferitelor ținuturi. Astfel că stu-
dierea pământului românesc din punct de vedere
geografic se prezintă azi ca un teren aproape ne-
exploatat. Și doar este cunoscut faptul că nimica
nu influențează mai mult asupra omului decât
pământul, pe care este așezat, clima acestui păm-
ânt, iar în ce privește dezvoltarea lui, condițiu-
nile mai ușoare, sau mai grele de viață pe care
formațiunea pământului le oferă. Cunoșcând te-
meinic anumite regiuni, suntem în același timp
în stare să ne dăm seama de sufletul poporului
trăitor în acea regiune, de starea lui materială,
de posibilitatea ce o are spre a putea progresa,
de puterea de viață a aceluia popor. Studiile de
specialitate se așteaptă încă de acum încolo dela
tinerii îndrumați în această direcție de seminarul
din București.

*

Felul cum este organizat acest seminar ne în-
dreptățește a aștepta lucrările cari ne lipsesc și
despre a căror lipsă se vorbește atâta. Acest se-
minar întreprinde de câțiva vreme în fiecare an
excursiuni nu numai cu membrii săi obligați a
audia cursurile, ci și cu cei ieșiți din Universi-
tate, licențiați și profesori. Astfel se întreține fir-
ul interesului științific dela cei care pleacă la
cei cari rămân. Pe de altă parte se dă un nou
îmbold spre cercetări și studii aceluia, cari pără-
sind băncile Universității, ușor ar putea renunța
la ori ce preocupări științifice. Ei sunt însă în
chipul acesta în curent cu lucrările de seminar,
cu rezultatul celor mai nouă cercetări din dome-
niul specialității lor. Păstrându-se legăturile cu
Universitatea se pot prinde mereu nu numai cu-
noștințe nouă, ci și noi perspective de cercetare.

Cu ocazia unei asemenea excursiuni s'a ajuns
la cercetarea și studiarea ținutului românesc din
Serbia, studiere care se face de prezent cu un
temeinic aparat științific de doi tineri profesori,
absolvenți ai seminarului de geografie și filolo-
gie românească. Studiarea se face paralel, din
punct de vedere geografic, etnografic și lingvistic.
O parte din rezultatul cercetărilor va apare în
decursul acestui an în anuarul seminarului de
geografie.

Privită mai de aproape, chestiunea studierii
Românilor din Serbia și a ținutului locuit de ei,
se prezintă sub o înfățișare nouă și plină de inte-
res. Căci din multe puncte de vedere ținutul din-
tre Hațeg, confluența Tisei și a Oltului se înfă-
țosează ca o unitate geografică, prelungită și la
sud de Dunăre. Pentru neamul românesc, despre
care se amintește că locuia în românește, de pe
sudul Dunării încă de pe vremea țarilor sârbești,
juțul de munți, care leagă lanțul Carpaților de
cel balcanic, iese în relief ca un fel de ținut de
transiție între Români din cuprinsul Carpaților
și Români din peninsula balcanică, Epir și Ma-
cedonia, cari, ca păstori, au roit până de curind
pe toate culmile penisulei balcanice. Se prezintă
deci o serioasă probabilitate să găsim cercetând
acest ținut, veriga de legătură mai veche între
cele două ramuri, de nord și de sud, ale poporu-
lui românesc. Dată fiind serioasa pregătire știin-
țifică a celor doi tineri profesori, cari au între-
prins această cercetare, să nădăjduim că rezul-
tatul muncii lor va satisface toate așteptările.

*

Astfel înțeles studiul geografic, el devine
cât se poate de atrăgător și este în același timp
cât se poate de firesc. Căci numai cunoscând
bine țara și pământul tău propriu poți trece mai
departe. Ce ne folosește nouă impresiile adunate
de cutare scriitor pe țărături străine când noi nu
ne putem da seama destul de bine de ce se pe-
trece la noi, pe pământul unde am văzut mai în-
tâi lumina zilei, de care ne leagă omintirile unui
trecut bogat în fapte de eroism și ne leagă atâtea
suferințe îndurate pentru păstrarea lui. Ne leagă
sângele vărsat din belșug. Un fenomen curios.
Până nu tocmai de mult în școale se știa cam ce

fel de oameni locuiesc în cutare ținut al Angliei sau al Franței, dar nu se spunea felul de trai al Românilor din atâtea regiuni. Nu se amintea, sau nu se știa că chiar în jurul Bucureștilor avem sate bulgărești, cari nu s'au desnaționalizat încă, se studiază cauzele, cari au putut menține această populație, deși disparentă în masa cea mare a Românilor. Nu se știau pe de altă parte ținuturile colonizate cu ardeleni.

*

Odată îndrumarea cea bună dată, cu bucurie vedem că o seamă de tineri au început o serie de cercetări cât se poate de interesante. De prezent țara este străbătută în lung și în lat de aceste albine harnice, cari adună actele necesare viitoarelor lucrări. Dintre acestea putem aminti cercetările asupra Bărăganului, ținut cât se poate de interesant atât ca formație geografică, cât și din punct de vedere etnografic, întru cât un mare număr de sate din acest ținut — lucru pe care puțini îl știau până acuma — sunt formate din coloniști veniți din Ardeal, așa numiți *sudiți* și *ungureni*, dela care de altfel și-au luat numele atâtea sate și cătune din vastul șes românesc. Fi-rește, ar fi bine să se găsească mijloacele pentru publicarea tuturor acestor cercetări, pentru a fi puse la îndemâna publicului mare.

Correspondent.

Povestiri de femei.

— Elegantele. —

În colțurile frumoase ale naturii, acolo unde munții, marea ori binefacerile vre-unui izvor mineral prilejesc plăceri celor puțin hărăziți odihnei, sau servesc de prilej acelor fericiți cari și pot permite luxul modern de a se numi bolnavi, în colțurile acelea pitorești unde pacea naturii e'n plina stăpânire a dulce farnienților, există un soi nou de spectacole gratuite, atrăgătoare, variate și fermecătoare. Sunt elegantele. E un specimen de teatru cu trei reprezentații zilnice. Dimineața, după prinz și seara lumea frumoaselor acestora (o femeie în timpurile noastre, numai atunci se cheamă frumoasă dacă e elegantă) întocmesc un defileu impunător, un fel de poveste a neamului șicului dela întemeierea lui și până în zilele de azi.

Niciodată n'a fost sezon mai priincios șicului, ca acum când moda a pus la îndemâna elegantelor fantezii inspirate din cele mai îndepărtate epoci ale luxului. Stofe și dantele cari au făcut farmecul străbunicelelor noastre, astăzi sunt expuse pe umerii și brațele elegantelor ca o mândrie, un triumf al luxului trainic din vremurile de demult, un succes, o notă actuală a inspirațiilor de azi aproape epuizate.

Și spectacolul frumos ce-l prezintă elegantele ce se grăbesc să decoreze stațiunile climaterice și balneare, anul acesta, într'un neașteptat avânt, s'a ridicat la un apogeu pe culmea căruia marele elegante tronează ca adevărate regine ale modei.

Și în ciuda căldurilor cari seceră vieți pe asfalturile capitalelor, blănurile alături de bijuteriile antice port sceptrul șicului în serile plăcute răcoroase pe terasele casinourilor.

De abia ridicată de pe lungul scaun de odihnă, când cele dintâi raze îndrăznețe de soare se încumetă să atingă obrazul imaculat și începe pregătirea reprezentației de dimineață a elegantei. Din cutiutele de argint, apar fardurile scumpe cari se aștern ușor în mânuiri artistice, apoi bucele mătăsoase măestru ondulate și în câteva minute, — o elegantă ce se respectă are totdeauna o bună măsură de dexteritate și ușurință în toate — iată înaintea oglinzii un cap, o copie reușită a cine știe cărei figuri invidiate. Apoi luxul fin al valansienelor spumoase ce fac dintr'o întreagă garnitură de lingerie, de abia volumul unei batiste și bogăția toaletelor de linouri cu încrustații de dantele de Veneția, cu broderii scumpe de mână și pălăriile albe cu

flori vapoase de muselinuri, și pantofii de antilopă ușori și catifelati.

Pe cărările umbrite ale aleielor, în lumina aurie a diminetelor, alaiul elegantelor se perindă aproape modest în simplitatea nepretențioasă a toaletelor de lingerie, cari asemeni perlelor dela gât și din urechi au o bogăție deși fără strălucire, dar de un șic și de un preț ireproșabil și neasemănat.

După prinz, decorul se schimbă. Ușor imbuorate de partidele tenisului și sketingului, pentru ceaiul dela cinci, vin toaletele magnifice cu eșarfele de muselinuri cu dantelele vechi și agrafele în pietre scumpe și valurile de pleureuse și pasările de paradis etalate într'o desordonată risipă și abundență de bun gust.

Serile fac cadrul cel mai impozant elegantelor. Palidele lumini electrice îndoesc efectul tonurilor deschise a strălucitoarelor rochii de mătăsurii, sub grelele draperii de dantele, cilicuri și broderii artistice din mărgele și blănurile neglijent aruncate peste mantalele ușoare de mătăsurii și briliantele enorme cari apar mai mult ca ori când într'o profuziune ce amenință să împodobească până și egretele pantofilor.

Rafineria întregului potop de lux sub strălucirea căruia apar elegantele acestea pe lângă bogăția nespūsă în jurul căreia se învârtesc toate accesoriile lor, dela cele mai mici amănunte până la solitarii din ureche și dantelele prețioase pentru cari o elegantă face câteva călătorii prin străinătate, întreagă silueta elegantei și pare-că până și însuși atitudinea fiecăreia are însă ceva atât de perfect de complet și desăvârșit în nota personală a genului modei actuale încât cele mai strălucitoare prințese din trecut în amintirea culorilor celor mai frumoase, își trec pe dinainte în fuga impresiilor, par'că niste sărmane cenușerese.

De sigur, ciudătenia unui statistician care ar avea modesta curiozitate să evalueze cifra totală a reprezentațiilor acestora grațuite de lux cu rezultatele fenomenale ce ni-le-ar ieșira, ne-ar apărea, ca un năstiu ce enmaipomenit din domeniul basmelor.

Și cu toate acestea e lesne de afirmat că numai cu ceea ce ni-se prezintă pe ea într'o zi o elegantă, s'ar putea echivala fără multă bătaie de cap, rezultatul după ani de muncă grea a unei acțiuni culturale sau economice menite să infățiseze o putere morală.

Sultănica.

Teatrul Național din Craiova.

Teatrul Național din Craiova. — Numirea dlui Emil Gârleanu ca director. — Planul și hotărârile dlui Gârleanu.

— 22 Iulie v. 1911.

Intr'un articol publicat, anul trecut, în „Tribuna”, arătam în treacăt neajunsurile de care a avut a suferi Teatrul Național din Craiova, neajunsuri provenite din cauza numirilor de directori, fără nici o pregătire și lipsiți de cel mai elementar bun simț. Căderea partidului liberal dela putere, a schimbat, ca întotdeauna în asemenea împrejurări, pe toți oamenii regimului trecut. A fost povestea basmului cu cocoșul roșu la Teatrul Național de aici. După ce artiștii locali ceruseră cu insistență ministrului de instrucție menținerea directorului Olteanu, pentru gospodărească sa activitate, dupăce presiunile făcute la centru decisese pe ministru să-și ia făgăduială înapoi, dupăce noul numit, d. Chețeanu, pleacă din fruntea teatrului după o săptămână „din motive familiare cu totul intime”, când întreaga opinie publică privea în mod ironic aceste jucării copilărești, spre deplina satisfacere a tuturor, direcțiunea teatrului este încredințată dlui Emil Gârleanu, unul dintre fruntașii literaturii românești.

A fost o vreme când scriitorii noștri nu puteau bucura de nici o trecere în fața puterilor zilei, când prezența lor în mijlocul societății noastre era considerată ca o „anomalie”. Dacă trebuie azi să se mulțumească cuiva pentru recăpătarea prestigiului cuvenit scriitorilor noștri, apoi, de bună seamă, numai curentului reactne dela vechiul „Semănător” și articolele de propagandă ale dlui N. Iorga.

*

D. Emil Gârleanu nu era un necunoscut pentru Craioveni, chiar și pentru acei ce nu se îndelungă d-sale colaborare la revista locală „Ramuri”, care se bucură de un numeros contingent de cete aici, îi da dreptul la primirea cu totul favorabilă și simpatice cu care a fost întâmpinată numirea d-sale la Teatrul Național. Și dacă are cineva câștigat prin numirea d-sale ca director la Teatru apoi de bună seamă că nu d. Gârleanu, care părăsit capitala și toate rosturile d-sale, făcând un sacrificiu venind aci, ci numai Craiovenii.

L'am întâlnit zilele trecute la teatru. Imi vorbea cu atâta căldură și pasiune despre planul după care va lucra. Afară de artiștii teatrului cal, d. Gârleanu a făcut noi angajamente de artiști: dnii Bulfinsebi, Morțun, Gogu Mihăiescu precum și d-șoarele Fane Rădulescu și Florina Alexandrescu au fost angajați pentru stagium viitoare.

În afară de reprezentațiunile artiștilor locali pentru 6 reprezentații va veni aci dna Mărioara Voiculescu și Giurgea, care va crea într'adunătură pentru Teatrul rostru, rolul din Ofițeru lui Mănar autorul Diabolului. Vor mai veni, tot pentru 6 reprezentațiuni artiști din București: Soreanu Brezcanu, Toneanu, Niculescu, Livescu, Buldră și Manolescu precum și dnele Lucia Sturza și Maria Ciucurescu. Pentru 5 reprezentații va avea pe dna Agatha Bârleslu și pe dna Ag. Pruteanu. În unele din seri trupa dela teatru nou „Comedia” din București va juca pe aci, trupa noastră va juca la București. Se vor face teatru și câteva schimbări fundamentale de care se simte absolută nevoie. Scena care era prea mică din cauza căreia spectatorii din față puteau privi, se va lăsa mai jos cu 30 centimetri. Se vor deschide ieșiri în caz de incendiu și se înfrumuseța vestibulul; se va separa intrarea artiștilor de aceea a publicului, se vor schimba toaletele rezervate, cu fotoliuri noi, plușate. Pentru păstrarea decorurilor și costumelor se va clădi din nou două magazii de care se simte absolută nevoie. Până acum atât decorurile cât și costumele, care costau câteva mii de franci, stăteau înghesuite într'o magazie, expuse de a fi vătămate din cauza moliilor. Repetițiile se vor începe la 10 August, iar stagiunea la 10 Octomvrie și se va încheia la 15 Martie. În acest interval trupa teatrului din Craiova va face o lună de turneu în Februarie.

Frumosul plan de activitate al dlui Gârleanu ne îndăjduim că se va putea împlini cu atât mai mult, cu cât dsa va fi sprijinit în acțiunea sa de către prefect și primarul orașului.

C. S. P.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere garcon și loane. la în întreprindere efeptuirea aranjamentului complet locuițelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetirăria lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloge gratuite!

A „Brassói Butorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkeze”, Strada Vămii nr. 36.

INFORMAȚII.

A R A D, 5 August n. 1911.

Buletin meteorologic. Institutul meteorologic o scădere a temperaturii cu ploii și furtuni
temperatura la amiază a fost de 26.2% Celsius.

Redacțional. Cerem scuze cetitorilor și autorilor noștri, dacă numărul nostru de azi nu se va prezenta în condiții tehnice deosebite. La stabilimentul electric s'a întâmplat în noaptea un accident, în urma căruia mașinile noastre de cules au rămas oprite mai mult de două ore.

Moștenitorul de tron al României în Berlin. Din Sinaia se anunță: Regele Ferdinand al României însoțit de soția sa și de copilul său a plecat Joi la Berlin fiind însoțit de soția sa și de copilul său pe la Burdujeni.

În Sinaia trenul regal a plecat la ora 12.30 a. m., iar dela Ploiești vagonul regal care călătorește prințul a fost adăugat lui expres-Berlin.

Serbările și concursul de porturi din Valea de Munte. Mâine va fi la Vălenii de Munte (Prahova) o serbătoare cu totul rară și interesantă, atât prin scopul ce se urmărește cât și prin reușita ce va avea în urma pregătirilor ce s'au făcut.

S'au vor da mari serbări câmpenești unde vor fi mai frumoase și mai potrivite distracții ca: dans, poștă, bătaie cu flori, confetti, serpențoruri, teatru.

În ziua de azi are loc și concursul de costume organizat de Liga Culturală. Se vor da mai multe premii pentru cele mai frumoase costume românești, din oricare parte s'ar veni.

Burse pe seama elevilor pedagogici. „Telegraful român” publică următoarea notificare oficială:

În conformitate cu concluzul sinodal Nr. 10 din 5 din 21 Aprilie a. c. Consistorul arhidiecezan, deoparte pentru a îndemna pe elevii noștri la îmbrățișarea carierei învățătoare, iar de altă parte pentru a înlesni elevilor susținerea elevilor în seminar, pe lângă stipendiile existente, a mai creat 20 burse de câte 159 cor. pe seama elevilor din secțiunea pedagogică a seminarului „Andreian”. Stipendiile se vor distri bui în Consistor, la propunerea conferențierilor profesoriale, după încheierea semestrului prim al fiecărui an școlar.

Decizia, din ședința Consistorului arhidiecezan, a fost luată la 10 Iulie 1911.
Consistorul arhidiecezan.

Înmormântarea lui Tache Protopopescu.

Din București ni-se scrie: În ziua de ieri a avut loc înmormântarea rămasișilor părinților regretatului Tache Protopopescu, care a avut loc până acum următoarele dispozițiuni: Corpul defunctului a fost pornit Joi dela Iași și va ajunge în București peste 4—5 zile. Înmormântarea se va face probabil Miercuri viitoare.

Doamna n'a plecat nici unul din fiii de-și întru cât Tache Protopopescu plecase însoțit de soția sa și de fiul cel mai mare.

Corpul lui Tache Protopopescu va fi depus în cimitirul Bellu. Doamna n'a plecat nici unul din fiii de-și întru cât Tache Protopopescu plecase însoțit de soția sa și de fiul cel mai mare.

Corpul nostru întreg plânge pierderea frun- are timp de 35 ani i-a închinat roadele sale neobosite, cu mintea sa limpede, cu căldură, cu devotamentul său neîntrecut. În viața noastră politică un gol mare. Să va fi păstrată cu recunoștință și dragoste celor care se bucura de sănătoasa și dezvoltare economică națională pentru a luptat scumpul d'voastră soț.

Dumnezeu să vă mângâie împreună cu copiii d'voastră.

Ion I. C. Brătianu.

— **Înmormântarea medicului Dr. G. Stoian.** Din Bran i-se scrie «Gaz. Tr.»: Duminecă, în 30 Iulie la ora 5 p. m., a avut loc aici actul înmormântării medicului nostru cercuat Dr. George Stoian. La această tristă solemnitate a asistat lume multă și aleasă, ca o dovadă a dragostei și stimei, de care se bucura acest vrednic fiu al Branului în toate cercurile societății. Din Zărnești și din comunele învecinate s'au prezentat în frunte cu primpretorul cercului reprezentanții oficiilor politice și judecătorești comunale, apoi preoții, învățătorii și numeroși prieteni ai răposatului și ai stimatei familii Stoian. Ceremonialul funebru l'au îndeplinit preoții Ilariu Reit, George Babeș și Victor Pușcariu, iar cântările le-a executat corul mixt din Zărnești, sub conducerea înv. Nicolae Sperchez. Discursul funebru l'a rostit în mod elocvent preotul George Babeș, iar la înmormântare a vorbit prietenul răposatului, păd. Victor Pușcariu, zugrăvind icoana caracterului nobil a regretatului medic, care fără de veste a dispărut din mijlocul nostru, lăsând în doliu nemărginit nu numai familia, ci și pe întregul popor brănean, al cărui sincer și devotat apostol a fost timp atât de scurt. Dintre distinși asistenți la înmormântare amintesc prezența eruditului profesor univ. și istoriograf al neamului A. D. Xenopol.

— **Dela societatea noastră teatrală.** Înregistrăm cu plăcere știrea, că stimata doamnă văd. Liona Andreiu Medan n. Pop din Șomcuta-mare a intrat în șirul membrilor fondatori ai societății noastre teatrale solvind taxa de 200 coroane. Trăiască!

— **Hramul cojocarilor.** Miercuri, de sf. Ilie, s'a serbat hramul măestrilor cojocari din Lugoj, tăindu-se tradiționalul prinos, după serviciul divin, în casa măestrului Gaspăr, unde s'au întrunit numeroși oaspeți, dimpreună cu corul mic al Reuniunii de cântări. D. Victor Tordășan, președintele meseriașilor români din Sibiu, care a asistat ca oaspe la această serbare a rostit cu acest prilej un discurs mai mare, insistând în deosebi asupra importanței asocierii și solidarității sociale a măestrilor români. A mulțumit vorbitorului d. Dr. D. Florescu. Tot dela această serbare s'a trimis o depeșă de felicitare și P. S. Sale episcopului Dr. E. Miron Cristea.
«Drap.»

— **Cum sprijinim presa...** Într'o ședință a reprezentanței comunale dintr'un sat pur românesc din apropierea noastră preliminarându-se 60 cor. pentru ziare, un membru propune a se abona și foii românești. Se scoală, însă, un popă românesc, pe care îl vom da și cu numele, după ce vom afla amănuntele, și pledează pentru «Oravicză és Vidéke» (înlocuind «Progresului») cum și pentru alte foii maghiare, iar foii românești «majoritatea» n'a abonat — nici una, chiar nici una...
«Progresul.»

— **Crimă rituală în România.** Ziarul «Viitorul» din România a adus știrea alarmantă, că în București s'ar fi săvârșit de către un Evreu o crimă rituală. Se afirmă că unui copil i-s'au tăiat degetele, pentru ca să i-se poată stoarce sânge. «Pester Lloyd» a înregistrat această știre, care ulterior se desminte.

— **Noua inundații în Bucovina.** Din Cernăuți ni-se scrie că în urma ploilor din zilele din urmă Prutul a crescut în mare măsură. Apele, fiind din alvie au inundat ținutul Cernăuțului. Toate suburțiile lui stau sub ape. Gara centrală e primejduită. Două comune de lângă Cernăuți de-asemenea au fost inundate. Toți locuitorii au trebuit să părăsească comuna în fugă, lăsând pradă valorilor tot avutul lor.

Inundația de-acum sporește în măsură mare pagubele pricinuite de inundația din primăvară.

— **Sfințire de biserică în Săuca.** Noua biserică gr. cat. din Săuca (Szeödémeter) se va sfinți la 10 Septembrie n. în cadrele următorului program:

1. În 9 Septembrie la 4 ore d. m. Insetatul.

2. În 10 Septembrie la 8 ore dim. Măneșarea în biserică cea veche, apoi eșirea cu litia la biserică cea nouă și sfințirea ei; după acestea imediat celebrarea S-tei liturgii și comemorarea fondatorilor, binefăcătorilor și ajutătorilor S-tei biserici.

3. La 2 ore d. m. masă comună.

4. La 4 ore d. m. Insetatul.

5. La orele 8 seara se va începe balul și petrecerea populară. Musici bune și cooperarea capellei populare de fanfare.

— **Călugări rățăcitori.** Primim următoarele rânduri dela părintele ieromonah D. Văcărescu, dela mănăstirea Valea Călugărilor de lângă Oravița:

Aud că prin Bănat umblă doi călugări, unul Atanasie Florian, fost monah la mănăstirea Sinaia și mai pe urmă la mănăstirea noastră, om tânăr în etate de 30 ani, având păr și barbă neagră, statură mai înaltă decât mijlocie și puțin aplecat de spate; iar al doilea, Ezechiel Murgu, om ca la 45 de ani, cu barba și părul cărunte și statura mijlocie. Numiții se învârt în toate părțile, colportând minciuni despre mine, dându-se că ei pot scoate pe diavolul din oamenii îndrăciți și colectând bani pentru Sf. Mănăstire din Valea Călugărilor.

Prin aceasta dau de știre tuturor oamenilor de bine, că Atanasie Florian este dimis dela Sf. noastră Mănăstire pentru totdeauna, iar Ezechiel Murgu nu a făcut nici când parte din cinul monahal gr. oriental, nici aici, nici în Țara românească. Acești pretinși călugări trebuie dați pe mâna poliției, căci ei comit abuzuri și înșală lumea.

St. Mănăstire Valea Călugărilor, 19 Iulie v. 1911.

Ieromonah D. Văcărescu.

— **Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor bănațeni** se va ține în Timișoara Marți la 2/15 August și nu la 3/16 Aug. după cum din eroare s'a tipărit.

Caransebeș 3 August 1911. Iuliu Vuia, președintele reuniunii.

— **Foc cu sfârșit tragic.** Precum ni-se comunică Miercuri în 25 Iulie n. seara la orele 10 s'a iscat un foc în comuna Drăguș, la economul Mateiu Sofonea, căruia i-s'au aprins 2 șuri cu grajduri cu tot, cari s'au făcut în cenușe. Lui Iustin Raicu i-s'a aprins o șură mare cu grajd cu tot, în care au fost 3 bivolițe și 2 porci. 2 bivolițe, porcii, nutrețurile și acarațele economice au ars scum, omul desperat s'a aruncat cu risicul vieții, ca să-și scape barem animalele din grajd, luptându-se cu o bivoliță ca să o scape de peire care și ea ardea, dar atunci i-s'a aprins hainele pe el, suferind mari arsuri și rănit la trup, din care cauze a fost transportat la spitalul din Făgăraș. Luându-l sub cură pe nefericitul om medici din spital, și neputându-i ajuta, între mari chinuri, Joi noaptea a reposat în spital, de unde Vineri s'a și înmormântat, lăsându-și în urmă 3 copii și soția nemângăiată. Se supune că focul a fost pus de cineva, gendarmii caută făptuitorul de rele.
«Olteanul.»

— **Incendii și trăsnete.** Seceta zilelor din urmă a fost însoțită pretutindeni de incendii mari. Alaltăeri a izbucnit un mare incendiu în Rimaszombat. Au căzut pradă flăcărilor 120 de case. Au suferit mult și ținuturile locuite de Români. Așa i-se scrie «Libertății»:

Zilele de Sâmbătă, Duminecă și Luni ce trecură, au fost zile pline de groază pentru poporul nostru de pe Valea-Geoagiului și vecinătățile ei.

În trei zile după olaltă, Sâmbătă, Duminecă și Luni, mereu s'a ridicat furtună grea dinspre Munții-Apuseni, de către Porcurea, Zlatna, și a venit prelingându-se pe coama de munți peste comunele Almașe, Balșa, Mada, Ardeu, Momoroade, și mai încolo, — și pe unde a trecut, în fiecare zi a făcut potop în vieți omenești prin dese trăsnete ce să descărcau din poalele grele ale norilor!

— Sâmbătă (29 Iul.) a fost zi de grea jelanie și groază pe comuna Homorod. O ceată de secerători ce să aflau în câmp, scutindu se de furtună lângă niște pari de grâu, unul din multele trăsnete ce să descărcau prin apropiere, a lovit pe oamenii de sub un par, omorînd îndată pe trei inși din ei, iar pe o femeie atingându-o așa, că au dus'o fără știre acasă, și poate până acum a murit și ea! Luni au fost înmormântați sârmării oameni, cu preoții alor trei sate vecine, în mijlocul negrăitei spaime a comunei și a tot jurului.

— Duminecă (30 Iulie n.) a fost zi de nepusă groază pe comuna Balșa. Aci, pe când tocmai să făcea slujbă d-zeească, un trăsnet puternic a izbit în turnul bisericii, sfărâmându-i coșul și rupând părți mari din turn, — iar pe o femeie ce era în biserică mai aproape de turn, a omorât-o, pe alte 3 le-a amețit de moarte, ducân-

du-le bolnave greu din biserică acasă, iar încolo toți cei din biserică greu zguduți de spaimă!

— Luni (31 iul) furtună asemenea de grea a omorât un om din Bobâlna (lângă Murăș).

x Schimbarea ordinii examenelor iuridice. În vătămăntul iuridic și ordinea examenelor de drept este în pragul unei esențiale reforme. Secretarul de stat Balogh a declarat că reforma aceasta este cea mai imperioasă la apartamentul instrucției publice, și că se va niza ca să o legifereze cât mai curînd. Nu este exclus ca să se introducă chiar prin ordinațiune.

Proiectul de lege despre prolongirea anilor de practică a candidaților de avocat este deja depus pe biroul Camerei. Proiectul va deveni în timp scurt lege, în sensul căreia practica se va urca cu 2 ani numărându-se dela doctorat. Așadar, cei cari au întârziat cu exemenle iuridice (examenle fundamentale, de stat, rigoroaze) să se grăbiască, deoarece noul plan are în vedere îngreunarea materiei, cerută cu multă precizie de profesorii examinatori.

Tendința este evidentă, căci censorii pretind dela candidați tot mai mult. Cine poate, să înceapă dară a studia. Modul cel mai sigur de a satisface cerințelor, se află descris în cartea „A jogi vizsgák letétele” (ediția IV,) pe care o trimite gratuit Dr. Dobó, Cluj, Str. Bolyai 3.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

10 August n.

Moneasa: Convenire socială și petrecere de vară în sălile băilor din Moneasa. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

O nouă filială a Institutului „Furnica” cassa de economii, societate pe acții în Făgăraș. Cetim în „Olteanul”: În ultima ședință plenară direcțiunea acestui institut a hotărât, în conțelegere cu cercurile conducătoare din Arpașul-de-jos, a înființa în acest centru o filială chemată a servi culant și ieftin trebuințele de credit ale populației din Arpaș și ținut. Noua filială își va începe activitatea la 7 August a. c. La inaugurarea filialei, ce va fi Duminecă în 6 August, vor participa, cum ni se comunică, noua direcțiune și

funcționarii bancei „Furnica”. Conducerea ei este încredințată d-lui Dr. Gheorghe Moldovanu, ca director; funcția de cassar este depusă în mâinile d-lui Trandafir Dragomir, iar ca contabil va funcționa d-l Dumitru Vasu.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 4 August n. 1911

Prețurile cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu de Tisa	— — — —	K. 22.05—22.65
» din com. Fejér	— — — —	» 21.85—22.45
» din com. Pesta	— — — —	» 21.75—22.40
» din Bănat	— — — —	» 21.90—22.55
» Dunărean	— — — —	» 21.85—22.45
» de Zimoni (sîrbesc)	— — — —	» — — — —
Cucuruz	— — — —	K. 15.40—15.60
Secară	— — — —	» 17.45—17.60
Ovăș	— — — —	» 18.20—18.40

Prețul bucatelor pe termen.

Prețurile sînt a se socoti după 50 kg.

Grâu pe Octomvre 1911	— —	10 K. 94
Grâu pe Aprilie 1912	— —	11 « 18
Grâu pe Maiu 1912	— —	« —
Secară pe Octomvre 1911	— —	8 « 95
Cucuruz pe Maiu 1912	— —	7 « 49
Ovăș pe Octomvre 1911	— —	8 « 04

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la librăria «Tribuna» cu prețul de 50 bani:

«Ce e Tribuna zilelor noastre» de Octavian Goga.

Cuprinsul broșurii e:

1. Noua hartă și urzitorii ei.
2. Adevărații «proprietari» ai «Tribunei».
3. Un paradox frivol: Tovărășia «Tribuna» — Mangra.
4. Tabu.
5. Rostul scriitorilor în «politică».
6. Două mentalități: Budapesta — București.
7. Prin noi înșine.
8. Adevăruri.
9. Scrisoare deschisă către dl dr. A. Vaida.

Leon Tolstol.

77

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

D-soara Bourienne, nu mai puțin preocupată ca celelalte de sosirea lui Anatol, avea cu totul alte gânduri. De mult îl aștepta ea pe printul rus care va aprecia superioritatea ei asupra prințeselor ruse urite, greoaie și stângace, care priuț să se îndrăgostescă de ea și s'o răpească. Și iată că printul rus sosise. Ei îi plăcea să își amintească o poveste pe care i-o spusese mătușa ei și pe care o complectase ea însăși: povestea unei tinere fete seduse și căreia maică-sa îi reproșa greșala. Toate aceste svonuri îi umblau prin cap în vreme ce vorbea de Paris cu printul Anatol.

Mica prințesă, uitând cu naivitate poziția ei, cocheta și ea fără să se preocupe de rivalitate, și cu o veselie nevinovată. Cu toate că Anatol se lăuda că era blazat de femei, silintele pe cari și-le dădeau cele trei femei ca să-i placă, îl măguleau. Apoi începuse să simtă pentru drăguța și îmbătătoarea Bourienne o dorință pătimasă, bestială, așa cum îl apuca de multe ori, pe neașteptate.

După ceai, societatea trecu în salonul cu divane și prințesa Maria fu rugată să cânte ceva la clavicin. Anatol sta în fața ei, cu coatele răzimate de instrument, alături de d-soara Bourienne și ochii lui pălăiau privind-o pe prințesa Maria. Aceasta se simtea sub privirea lui, plină de o emoțiune fericită.

Cu toate că ochii lui Anatol erau ațintiți pe chipul prințesei, flacăra care lucea în ei nu se adresa ei, ci era provocată de atingerea d-soarei Bourienne, căreia îi căuta piciorușul sub clavicin. Și d-soara Bourienne o privea tot pe prințesa Maria, care fu izbită de expresiunea necunoscută de bucurie și de speranță, întipărită pe chipul domnișoarei ei de companie.

După supeu, în clipa când societatea se pregătea să se separe, Anatol sărută mâna prințesei Maria. Atunci, ea își luă curaj și stătu drept în fața tânărului, care sărută apoi mâna d-soarei Bourienne. Aceasta nu era corect, dar Anatol o făcu cu siguranță și cu liniștea-i obișnuită. D-soara Bourienne se roși ca para focului și privi cu spaimă la prințesa Maria.

— Cât e de delicat! gândea prințesa Maria. Și cum își poate închipui oare d-soara Bourienne că ar fi geloasă de ea, eu care îi apreciez așa de bine devotamentul?

Ea se apropie de d-soara Bourienne și o îmbrățișă cu putere.

Anatol voi să sărute și mâna micii prințese.

— Nu, nu, nu — făcu ea — îți voi da voe să-mi săruți mâna când tatăl d-tale îmi va scrie că te-ai purtat frumos; până atunci nu... și esi din odăe zămbind și amenințându-l cu degetul.

LI.

Afară de Anatol care adormi de îndată ce și alipi capul de perină, nimeni nu închise ochii în castel, în noaptea aceea.

— Să fie cu putință, că străinul acesta atât de frumos, și mai ales atât de bun să-mi devie soț? gândi prințesa Maria. Ea și sună camerista și o rugă să și petreacă noaptea alături de ea.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare:

Expoziția Națională Română 1906 K 2.

Expoziția generală Română K 2.

Porturi naționale K 2.

Amintiri di România. Expoziția Națională Română 1906. Cu ocaziunea jubileului de 40 ani de domnie a M. S. Regelui Carol I. K. 2.

Din Bucovina. Vederi și porturi naționale K 4.

Din Ardeal. Vederi și porturi naționale. K 4.

Amintiri din „Războiul Independenței” 1877—1878 format 25×16 cm. broșat K 2.

1877—78 legat în pânză, format 33×25 cm. K 8.

Armata Română. Legat în pânză. Originalele lucrute de pictorul T. Ajdukiewicz. Un album mare de 52×41 cm. K 12.

Albumul Armatei Române 1877—902 legat de lux în pânză în format de 47×36 cm cu 134 pagini fotografii și 37 pagini istoricul armatei române K 22.—

Albumul Armatelor Europene, 120 grupuri militare în aquarele fine și 52 figuri negre. Legat în pânză K 6.—

I. C. Panțu: Introducere în contabilitate contabilitatea în partidă simplă, 8° mare, I—VIII+214 pagini Cor. 2.

Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8° mare, I—VIII+324 pagini Cor. 4.

Din comediile lui T. Alexi au apărut:

Apa rece, glumă în 1 act	— — — —
Bicicleta la mahala, comedie în 3 acte	— — — —
Impletește—depletește, comedie în 1 act	— — — —
Nici minte, nici noroc, comedie în 1 act	— — — —
Otilia sa comdie în 1 act	— — — —
Plevna, dramă în 5 acte	— — — —
Pur și simplu, comedie în 1 act	— — — —
Sărăcica, comedie în 1 act	— — — —
Slavă Domnului, masa e pusă comedie în 1 act	— — — —
Tot găina cântă, comedie în 1 act	— — — —
Vistavoiul Marcu, comedie în 3 acte	— — — —
Vițelul de aur, comedie în 3 acte	— — — —
Cassierul, comedie în 1 act	— — — —
Curca, comedie în 1 act	— — — —
Cu voia Dumisale, comedie în 1 act	— — — —
Lăcustele, vodevil în 3 acte	— — — —
Noaptea de sf. Gheorghe, vodevil în 3 acte	— — — —

D-soara Bourienne se plimbă multă vreme în dina de iarnă, așteptând înzadar pe cineva, și mișcă până la lacrimi de vocea „bieteii ei mame” care-i proșa greșala.

Mica prințesă își certă camerista fiindcă nu-i arăta nuse bine patul. Ea nu se putea culca nici pe o pătură și nici cu peptul jos; poziția ei o amăra mai mult ori când, pentru că prezența lui Anatol o transformă într-o vreme când totul era altfel și mai plăcut.

Nici bătrînul print nu avea somn; el umbla de odăie furios și mormăind. El se simțea umilit în fața il chemă pe Tikhon și-i porunci să-l desbrace.

Cu toate că Anatol și d-soara Bourienne nu și seseră nimic, ei se înțeleseseră din privire ca să zică să se întâlnească unul cu celălalt.

În ziua aceea teama prințesei Maria, când se apropie de cabinetul tatălui ei, fu multă vie ca ori când. Ea părea că toată lumea știa că în ziua aceea i-se va risca soarta, și avea impresia că toți îi ghiceau cele mai dure. Bătrînul print fu în dimineața aceea foarte blând cu fiica lui. Prințesa Maria știa ce însemna această primire afectuoasă: ea era expresiunea care o lua părintele ei când ea nu înțelegea probleme de matematică și când, depărtându-se de ea, i-o ruga de mai multe ori cu glas dulceag.

El atacă verde subiectul, numindu-și fata cu un nume — Mi-s'a făcut o propunere cu privire la d-ta și el cu un zâmbet silit. Ai ghicit fără îndoială că d-ta și printul Vasile a venit aci cu elevul său, n'a venit dragul ochilor mei. Mi-s'a făcut eri o propunere te privește, și cum cunosti principiile mele, depune de d-ta să te hotărăști.

— Cum să interpretez cuvintele d-tale, tată? punse ea roșind și pâlind.

Librăria „Tribunei” să află de vânzare lo-
lela „Reuniunea Femeilor Române”. Bucata
+ 10 fileri porto. Recomandat 35 fileri.

Librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări
de Massilon episcop de Clermont. Trad. de
protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar vo-
II 3.40 cor.

apărut și se găsește de vânzare la „Li-
Tribuna” cu prețul de 2 cor. plus
ani porto:

Tr. Mera: Din Țări străine. Stu-
chițe de călătorie. Un elegant volum
60 pagini, cu portretul autorului și o
de R. Ciorogariu.

- prinsul volumului e;
- affael;
- țară fericită (Germania);
- ectura olandeză;
- ichelangelo;
- embrandt;
- izian;
- in țara morilor de vânt;
- apri;
- el mai mare idealist;
- ora lui Leopardi;
- orrento;
- evonarola.

ustrate românești. Librăria „Tri-
a editat o serie de 12 bucăți de
ate frumoase reprezentând portu-
dela balul costumat din Arad.
ucata costă 24 fileri; Seria de 12
ate 2 coroane 50 fileri; 50 bucăți
oane; 100 bucăți 16 coroane.
frumoasă ilustrată e și cartă po-
reprezentând pe dl Octavian
alături de primul nostru aviator
urel Vlaicu. Bucata 16 fileri; 50
7 coroane; 100 bucăți 12 co-
alușerii», dela balul costumat din
bucata 14 fileri; 50 bucăți 6
ane: 100 bucăți 10 coroane.

comande să se aduage și cheltuielile de
(porto).

Cum să le interpretezi? strigă printul cu mă-
rintul Vasile te-a găsit pe placul lui și dorește
noră, iată cum să le interpretezi.
Nu pot ști, tată, cari sunt gândurile d-tale, băl-
tara fată.
Eu, eu?... Lasă-mă pe mine din joc; nu eu tre-
mă mărit. Ce hotărăști d-ta? Asta-i tot ce
să știu.
Măria pricepu că părintele ei vedea acest
de căsătorie cu ochi răi. Dar ea mai pricepu
și în ziua aceea nu i-se va hotări soarta, apoi
i-se va hotări vre-odată. Ea plecă ochii spre a
lui privirea care o silea în tot deauna să se
și zise:
Nu doresc decât un lucru: acela de a împlini
d-tale; dar dacă ar fi să mi exprim dorința...
I ei o întrerupse:
Bate bine, strigă el. O să te ia pentru zestrea
entru d-soara Bourienne. Ea îi va fi nevastă,
să stărsi, văzând ce impresie produceau cuvîn-
asupra Mariei, care plecase capul, gata să
nu, am glumit, am glumit, făcu el. Aduți
printeso, că sunt de părerea că o tânără fată
să și aleagă un soț, de aceea îți acord in-
bertate. Mai aduți aminte că fericirea întregii
și va depinde de hotărîrea ta.
Nu știu, tată...
Nu e liber, se va însura cu femeia care i-se
dar tu ești liberă să te hotărăști. Dute, re-
și peste un ceas să revii și în prezența lui
spanzi dacă e da sau nu. Știu că mergi să
rogă-te cât vrei dacă îți face plăcere, dar
și face să cumpănești. Dute!...

Poșta Administrației.
Traian M. Gomboș. Cernăuțiu. Am primit 20 Cor.
în abonamentul D-V. până la finea anului 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1911.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

FABRICA DE BRÂNZĂ
TRANSILVANIA
* CLUJ *
PIAȚA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).
Recomandă fabricatele sale, cali-
tate bună:
Brânză săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf
Brânză săcuiască 1—2 kg. în burduf
Brânză săcuiască 4—10 kg. burd. mare
Brânză săcuiască 5 kg. în lemn
Brânză săcuiască 10—15 kg. în lemn
Caș de Cluj format de țigle, pe
lângă prețurile cele mai moderate.
Catalog gratuit.

— Da sau nu, da sau nu, mai strigă el în vreme ce
fiica lui eșea din cabinet zăpăcită și cu mersul șo-
văitor.
Aluzia părintelui ei la d-soara Bourienne o izbi;
lucrul de sigur nu era adevărat, dar numai gândul
acesta o îngrozea. Ea străbătu grădina de iarnă adân-
cită în eugetări: deodată glasul cunoscut al d-soarei
Bourienne o rechemă la realitate. Ea ridică ochii și
zări la doi pași pe Anatol îmbrățișând strîns pe tânăra
franceză, căreia îi șoptea vorbe dulci.
Anatol o privi pe printeșă și chipul îi era urîțit de
o expresie de ură la adresa aceleia care-l întrerupea
în momente așa de plăcute; în primul moment nici nu
avusese gândul să și desfacă brațul din jurul taliei
d-soarei Bourienne...
Printeșea Maria îi privi fără un cuvânt. În sfârșit:
d-soara Bourienne scoase un strigăt și fugi.
Anatol o salută pe printeșea cu un zâmbet grațios,
ca și cum ar fi invitat-o să ridă și ea de acest incident
comic, apoi, înălțând din umeri se îndreptă spre
odaia lui.
Peste un ceas Tikhon comunică printesei Maria
că bătrînul print dorea s'o vadă, adăugând că printul
Vasile Serghenivici o aștepta de asemeni. Printeșea
Maria sedea în camera ei pe o sofa, ținând îmbrăți-
șată pe d-soara Bourienne care plîngea. Ea mîngăia
lin părul tinerei franceze și frumoșii săi ochi, calmi
și strălucitori, priveau cu dragoste și părere de rău
la chipul drăguț al d-soarei Bourienne.
— Nu, printeso, am pierdut pentru totdeauna prie-
tenia d-tale! spunea d-soara Bourienne.
— Ba nu, te iubesc mai mult ca nici când, răspunse
printeșea Maria, și voi face tot ce-mi va sta în putință
ca să fii fericită.

GRUBER DEZSO
magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.
Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fézl«
Noutăți în pălării de domni și
copii, albituri, cravate și totfelul
de articole.
Prețuri solide!
Serviciu conștiințios!

Se caută
o femeie de 35—40 ani
văduvă și cu avere, care ar avea lipsă de un
bărbat inteligent și care pe lângă 2 copii stu-
denți i-ar aduce și 20.000 coroane. Ofertele
sub »Horați« să se expedize la »Tribuna«.

Morar!
Să caută un *morar bun*, cu diplomă, la o moară
cu două pietri, cu valțuri și sită. — Informațiuni
să iau dela banca »Agricola« din Hunedoara —
Postul este de a să ocupa dela 15 August. a. c.
Direcțiunea băncii »Agricola«, Vajdahunyad.

Se caută
o econoamă onestă
și cultă, fără copii, pentru conducerea eco-
nomiei casnice și pentru îngrijirea unei fetițe
de 13 ani. Etatea 35—40 ani. — Ofertele
să se trimită la »Tribuna« sub »Scerola«.

— Dar trebuie să mă disprețuești, d-ta, așa de cu-
rată! Nu se poate să nu mă disprețuești, d-ta, care nu
înțelegi flacăra patimei...
— Înțeleg totul, făcu printeșea Maria cu un zâmbet
trist; liniștește-te, tatăl meu mă chiamă.
Când printeșea intră la părintele ei, îl găsi acolo pe
printul Vasile sezând pe un scaun, picior peste picior,
cu o tabacheră în mână și pîrînd foarte mișcat. El duse
repede o priză de tabac la nări.
— Ah! scumpa mea, scumpa mea, exclamă el ri-
dicându-se și luând ambele mâni ale tinerei fete. Soarta
fiului meu e în mâinile d-tale. Hotărăște-te, scumpa
mea, dulcea mea Maria, d-ta, pe care te-am iubit in-
totdeauna ca pe fata mea.
El dete drumul mânilor ei și lacrimile îi udară
pleoapele.
Bătrînul print, sufla cu mânie.
— În numele **elevului**, a fiului său, printul îți face
o propunere: vrei tu să fii soția printului Anatol Ku-
raghîn? Trebuie să spui da sau nu, strigă el, și eu imi
rezerv să mi spun părerea la urmă; da, părerea mea
și nimic mai mult, adăogă el adresându-se printului
Vasile care-l privea rugător.
— Tată, dorința mea e să nu vă părăsese nici odată,
să nu despart niciodată viața mea de a d-tale. Nu
vreau să mă mărit, rosti printeșea Maria cu glasul ferm,
privind cu frumoșii săi ochi pe printul Vasile și pe
părintele ei.
— Prostii! Prostii! strigă bătrînul print. El luă mîna
fiicei sale, o atrase spre el, dar n'o sărută, ci și spri-
jini numai fruntea de acea a printesei, căreia îi strîns
așa de tare mîna încât ea nu și putu reține un
strigăt.
(Va urma.)

Se caută

un apotecar român diplomat

care ar fi aplicat a cumpăra respective a lua în arândă pe vre-o 5—6 ani apotecă aranjată modern din o comună frunțasă curat românească din apropierea Aradului. Dacă respectivul e încă necăsătorit are șanse de a se și căsători bine. — Cu prospecte detaliate servește **Iancu Petroviciu** din comuna **Sajtény** (comitatul Csanád).

Case de cumpărat

în Vârșeț cu prețul dela 2000 până la 50.000 coroane. Doritorii să se adreseze lui

Jivu Miu,
Vârșeț (Versec) Fonó-u. 13.

O prăvălie

mixtă cu casă împreună se află de vânzare. La cumpărare trebuie 20.000 Cor. — Informațiuni mai de aproape la **Pollák Lipót,** Fönlak (Temesmegye).

AVIZI!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc, că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în Budapesta, VIII., Hunyadi-utca 15.

Dr. Liviu Lința,
advocat.

ANUNȚ.

La proprietarul **Ioan Popescu** în **Magyarád** se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Mașini semi stabile. Mașini de aburi. Cazane de aburi. MOTOARE. Șinuri. Pompe. Mașini pentru moară. TRANSMISIUNI moderne. Fir de telegraf. Se pot cumpăra conform tuturor cerințelor la **EMIL ABELES** secția ferării și mașini Budapesta, V. Váci-ut 88. — Mașini și cazane se dau și împrumut. — Telefon 132-14. Adresa Telegrafică: »BARSET«.

Fumători!

Uniți-vă contra scumpirii enorme a țigaretelor. Nu cruțați prin osteneală și întrebuițați

Tuburile antinicotine Jacobi
ori hârtia „Ottoman“ și „Tip-Top“

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ.

1910.		1911.	
17 Iulie		9 Iulie	16 Iulie
ACTIV			
127 134 152	{ 89 310 652 Rezerva metalică aur	122 819 691	173 583 881
	{ 37 823 500 » trate aur	50 843 000	173 471 600
1 086 037	Argint și diverse monete		1 173 199
65 880 534	Portofoliu român și străin		87 685 472
30 408 079	{ *) Impr. pe ef. publice	8 089 000	21 286 200
	{ » In cont curent	14 738 660	22 827 600
11 999 924	Efectele capitalului social		11 999 611
14 720 535	Efectele fondului de rezervă		17 756 077
3 107 121	» » amort. imob. și mașin. de imprim		4 275 121
6 001 478	Imobile		6 023 915
713 757	Mobilier și mașini de imprimerie		741 021
138 423	Cheltueli de administrațiune		45 833
114 132 770	Depozite libere		114 333 667
32 017 371	Conturi de valori		25 392 320
59 490 937	Conturi curente.		62 929 518
466 831 118			527 225 825
PASIV			
12 000 000	Capital		12 000 000
28 421 362	Fond de rezervă		30 437 233
4 248 750	Fondul amort. imobii. mobil. și mașin. imprim.		4 529 588
274 923 750	Bilete de bancă în circulațiune		337 446 410
2 341 543	Profit și Pierdere		2 446 952
206 167	Dobânzi și beneficii diverse		100 651
114 132 770	Depozit de retras		114 333 667
30 556 776	Conturi diverse, sold		25 931 323
466 831 118			527 225 825
	Scomptul 5%		
	*) Dobânda 5 1/2%		

PROFESOARĂ

cu cvalificație pentru școlile civile, dă instrucție din limba germană și franceză. Adresa la »Tribuna«.

Commis

bine versat în branșa coloniadelor delicatose și mărfuri mixte (scurte) cu cunoștința limbilor română, maghiară și germană; află aplicare la firma: **Ioan Bălc, Caransebeș.** La ofert e de a se alătura poza și copiile atestatelor. Tot aici se caută și un băiat ca

invățăcel

din casă bună cu 1—2 clase gimnasiale sau civile, pe lângă condițiuni favorabile.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta 'n 1896.

Turnătoră de clopote. — Fabrica de scanne de fer pentru clopote.

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRI

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scannelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-șarante ilustrate gratis

DE VÎNZARE,
ȘINĂ DE TREERAT CU LO
OBIL, INSTRUMENTE MECA-
CE PENTTU UN ATELIER.
 m în depozit, trăsuri și lan-
 eau url. Vând apoi, rach u
 : în mic și mare. : :
T DOUĂ CALFE (SODALI)
TRUNGAR ȘI DOI ÎNVĂȚĂCEI.
OTA ILKICI ROTAR.
ȘET, PIAȚA ERZSÉBT Nr. 5.

Birou de informații!

oscând multe lipsuri ale publicu-
 românesc din provincă, m'am ho-
 să deschid în Budapesta un
Birou de informații și
Agentură românească.
 ce informație relativ la petițiile îna-
 te la ministerii și la alte foruri, orice
 mații comerciale și în general în
 e cauză dau în restimp de 2—3
 ori-și-cui resolvând toate chestiile
 modul cel mai cinstit. Urgitez rezol-
 a petițiilor. Vorbesc în persoană cu
 rentul cauzei și rog rezolvire favo-
 ră. Fac toffelul de mijlociri comer-
 e și comande. Prețuri moderate,
 riciu prompt, informații detaliate.
 La aviz aștept la gară.

ARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

In atenția celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.

Cu onoare încuștințez onor. public, că
în bransa arhitectonică
 execut toffelul de întreprinderi de trans-
 formări de zidiri vechi, repararea de biserici
 române și școli, precum și zidirea lor.
 Cu planuri și budgete servesc la cerere.
 Comande primesc atât din loc cât și din
 provincie. Prețurile-s foarte moderate.
 Cu stimă:
Teodor Cioban.

In atenția cumpărătorilor de
mobile

le recomand magazinul meu
 din *Arad, strada Fejsze No 6*
 unde țin în depozit: **aranja-**
mentele cele mai moderne,
 pentru dormitoare, sufragerii și
 saloane cu prețuri moderate.
 Primesc comande în atelier
 conform cerințelor preliminare
 și mustrelor ce le servesc pu-
 blicului. — Condițiile cele mai
 favorabile. Cu stimă:
Csatlós András,
 măsar și dulgher.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou pro-
 duct higienic pentru
 curățirea și infru-
 musețarea feței. —
 Înlătură petele gal-
 bine, bubele pri-
 nuite de înfierbân-
 țeli, sgrăbunțe și alte
 necurătenii de piele.
 Crema aceasta ziua
 se poate folosi mult
 mai cu succes.
1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudref. Bună la
 baluri, saloane și de zilnic folos,
 care acopere încrețurile și e cu totul nesticăcioasă în
 culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

- „Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.
- „Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.
- „Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții
 acorbușoși și gin-
 geii bureșoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă
 cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.
- „Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru
 înlăturarea mă-
 treței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.
- „Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 te-
 glă 2 coroane.
- „Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în
 negru, brunet ori
 în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e exchisă
 La comande să se noteze că părul încăruntit în ce culoare
 să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane
- „I a n e r” apă care face părul blond
 Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond,
 roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.
 Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele
 lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se
 pot căpăta la
Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf
Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

ând creștin pe creștin se ajută pe Dzeu împ umutâl

In atențiunea stimatelor doamne române!

Vă rog, cereți pe o cartă postală mustre din diferite
 articli de modă și manufactură, diferite stoffe de haine
 mai moderne pentru costume (englezești și de Zsolna),
 ciucuri în ori și ce coloare pentru fuste, zefiruri fine,
 delainuri, grenadinuri, lüstere, satinuri, cretoane, pânză
 de Leinen pentru haine în toate colorile, șifoane,
 pânză curată (Rumburger). Cele mai moderne deco-
 rații pentru haine, danteluri etc. — Cravate, gulere,
 cămăși în asortiment bogat.

NICOLAE POPA, * LIPOVA, *
 Strada Principală.
 Două prăvălii, una de modă și una de manufactură pentru țărani.

Sprîjiniți pe comerciantul român!

Serviciu prompt și prețuri moderate.

Eugen Lieblich
 — fotograf —
 Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
 Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

Execută toffelul de icoane artistice.
Platinatipie, icoane simple, mici și până la
 mărime naturală. **Picturi renumite în**
oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată
 modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
 atelierul acesta în privința mărimei este primul. —
 Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate
 fotografia chiar și pe timp ploios. —
Prețuri moderate. **Cu deslușiri servesc.**

pa-
ctete.

doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
hler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.
 ul atât în Budapesa cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.
 nește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
 te și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
 e. — Specialist în sondaj. — Primesc pe lângă condiții avantajoase
 în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospece gratuite.
 țează pe anul întreg pentru ținerea în bună rînduială a caselor și pen-
 trarea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
 care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Carol G. Sadler ciasornicar
 giuva ergin
 și optic în

Bestercze, Str. Spitalului 23.
 (lângă „Hotelul Sahling“).
 Mare magazin de :
ciasornice de buzunar
 din aur arg nt și din nickel.

Oroloage de p ărete, deșteptătoare și cu pendul.
 Articli de aur și argint.
 Articlii optiei și
ochelari de
Ratenow. —
 Reparările a tot felul
 de arti l în bransa
 aceasta se așteptuase
 cu conștiințiozitate ș
 a prețuri moderate.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu aranjat conform tuturor recerintelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann, (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

In stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

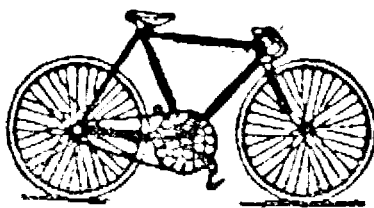
S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

Bicicletele de re-
nu memondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilară

roată automată (cu frină liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioră prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

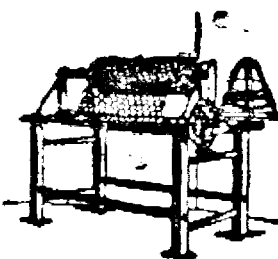
Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit

Cele mai es-
celente instru-
mente pentru
săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pen-
tru împletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franco.
PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Katona și Staitiu

ingineri diplomați.

Biroul :

Budapesta, VIII., Losonczy-u. 15.

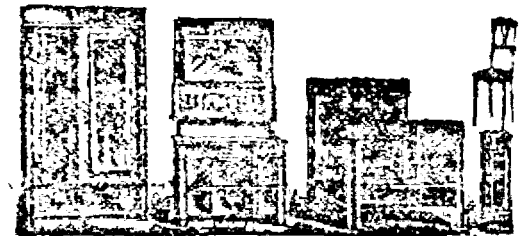
Primește totfelul de lu-
crări mecanice și tehnice,
planuri de instalațiuni de
beton, piatră. Preliminări
și măsurări de pământ,
parcelări și împărțiri. —

Edifică totfelul de lucrări în beton.

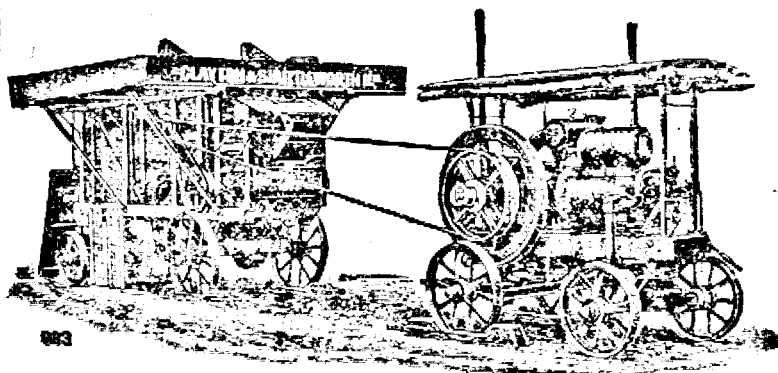
Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier deasemenea și fotoalii.

Mare depozit
în CLUJ.

Inspekția ingine-
rului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină.

Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Koložsvár) Ferenc József-ut No 31.
Telegramadr.: Coloniale Koložsvár.

Telefon interurban No. 934

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

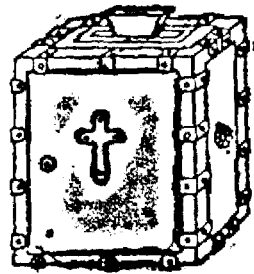
**Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.**

ocur și dau informațiuni în toate afacerile
esuale, extraprocesuale, administrative și co-
iale, mijlocesc împrumuturi personale, hipo-
e și amortizaționale ieftin și în scurt timp;
cesc cumpărări, vânzări, exarendări de bu-
mașini motoare și alte rechisite economice;
atez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de
pentru preoți, învățători, școale și pentru
părare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfe-
le comande comerciale eventual și la bursă
apt, pe lângă taxe moderate și anticipația
ru corespondență.

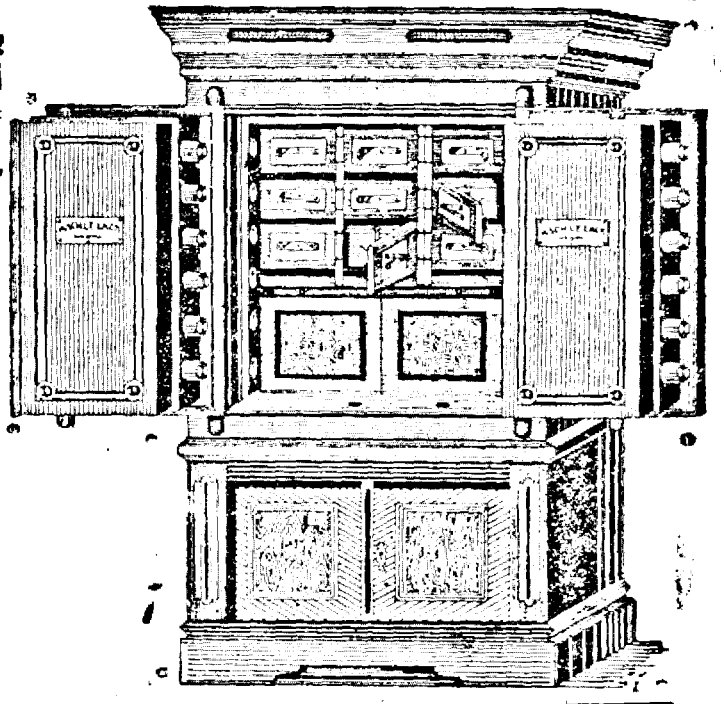
Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat
Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

A. SCHLEZACK fabrică de casse
pentru bani și
trezore în
Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scy-
lolith și asbest incombustibile, recu-
noscute de cele mai bune. Sertare
și casse panțerate sigur din antogen
și thermit, camere panțerate, casse
pentru acte, casele, prese pentru
copiat, lacăte de
siguranță, etc.

Referindu-vă la zia-
rul nostru vi-se tri-
mit prețuri curente
gratuit și porto fr.
Fabricare din ma-
terialul celștu bun.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sante în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de pla-
nuri pentru iconostase și plafoane
bisericești.

Ține în depozit cruci mari pen-
tru drumuri de țară și duleie.

**UZINĂ ASORTATĂ CU
INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE**

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

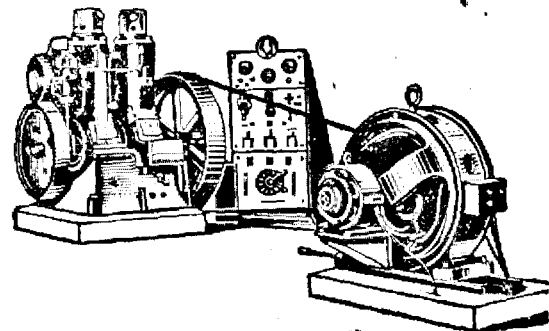
Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptu benzina, gaz
și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și prelliminarele de spese le
pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA“

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84-64.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

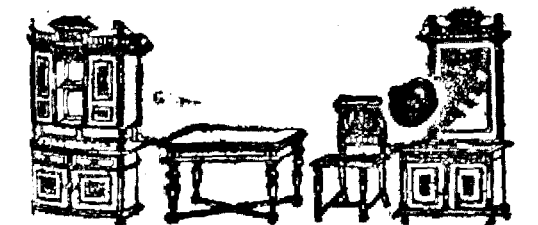
Recomandă în atențiunea onor. public
în loc și jur

marele său atelier mehanic
aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde
efectuiesc tot-felul de lucrări atingă-
bare în aceasta bransă, precum:

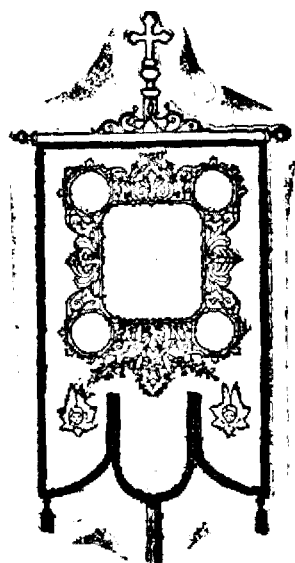
mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,
pe lângă prețurile cele mai convenabile
execuție solidă și punctuală.

**MAGAZIN DE MOBILE
Joan Réthi**

mplar artistic pentru edificii și mobile, în
Sibiu—N.-szeben, Ellisabetg. 20.

primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de
școale, biserici, magazine, birouri și
ocuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
cel mai modern stil, pe lângă liferare
promptă prețuri moderate și din material uscat.
desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregător de odăjdii și adjuturi bisericești.
Intansiat în 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul „Hungaria“

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevotoare atât a pro-
tinetel cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru
bisericii capete, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

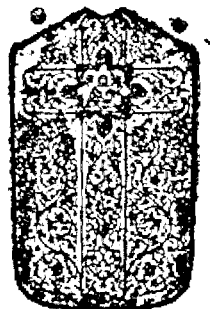
- sau altfel de adjusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

- necesare la formarea adjustărilor bisericești. -

Pentru liferările mele lau răspunderea.

- Servesc bucuros cu catalog ilustrat. -

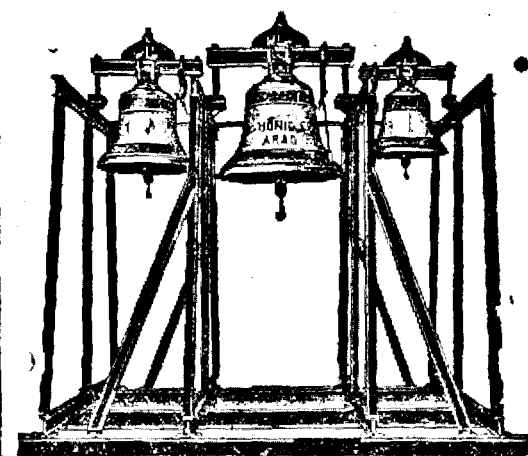

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11-28. = Fondat în anul 1840.

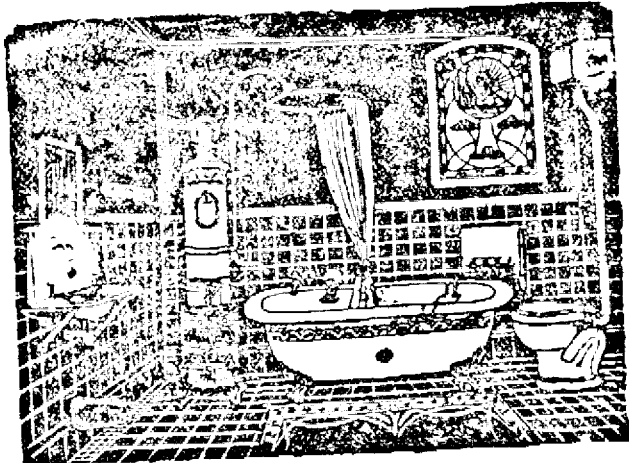
Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele ma-
favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale
cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e-
tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20-30%
la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer
ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror între-
buințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai
mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Reco-
mandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de
fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clop-
țelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă
o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna
la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință
se trimit gratuit și porto franco.

Frații Weber

lăcătuși pentru edificii și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Tăvirda 26.

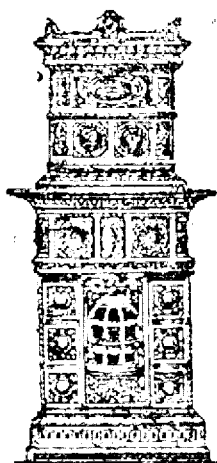

Primim orice lucru, ce se ține de branșa aceasta precum și reparaturi anume: stringerea în fer a zidurilor, porți de fer, îngrădiri de morminte, cămine perpetue, vetre de fier (șparherturi) etc. — Luăm spre lucrare construirea de apaducte precum și telefoane de casă și ridicarea parafulgerelor, pe lângă un preț moderat și garanță atât în loc cât și în provincii.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

|| Toffelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile.

Comande pentru băi de vană și căptușirea păreților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Mașini dinamice, motoare
de benzin, locomobile de
benzin, motoare de gaz,
instalațiuni pentru mori,
automobile de persoane,
automobile de transport.

!! Condiții favorabile !!
Catalog franco și gratuit.

Fabrica de automobile, mașini și mori,
societate pe acții.

Budapesti gép-, -malom- és automobilgyár r.-t.

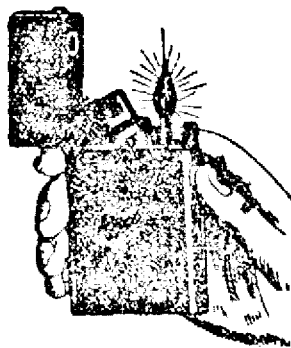
Budapest, VI., Váci-ut 141/r

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampoane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

P. T.

Prin aceasta Vă încunoștiințez, că eu am abzis de a mai fi membru în Societatea primă a fabricii de pălării.

Deci îmi recomand atelierul meu bogat asortat cu toffelul de pălării pe care îl conduc sub firma proprie.

Principiul meu este: bun, solid și cu prețuri remunerate.

Fabricațiune proprie în pălării țărănești.

Cu deosebită stimă:

Carol Tartler,
pălărier.

Atelierul și locul de vânzare: Strada Pungarilor No 11.

Garanție
deplină.

Serviciu
prompt.

Carol Tartler, măestru pălărier
Bistrița, Strada Pungarilor No 11.

Pentru pălăriile cari sunt provăzute cu chipul: Marca scutire, garantez!